№107 (1920)
Аўторак, 15 чэрвеня 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г. на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец УП «Народная воля».
Кошт свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою…
Якуб КОЛАС

E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +13...+15, уначы — +11...+13, на працягу сутак — дождж; у Брэсце ўдзень — +16...+18, уначы — +16...+18, на працягу сутак — дождж; у Гродне ўдзень — +13...+15, уначы — +13...+15, на працягу сутак — дождж; у Віцебску ўдзень — +11...+13, уначы — +8...+10, на працягу сутак — дождж; у Гомелі ўдзень — +13...+15, уначы — +14...+16, на працягу сутак — дождж; у Магілёве ўдзень — +12...+14, уначы — +10...+12, на працягу сутак — дождж.

www.meteo.by

80!

Наш Быкаў

Гэта — назва кнігі ўспамінаў пра Вялікага сына зямлі беларускай, якому 19 чэрвеня споўнілася б 80. Цэлы год яго ўжо няма сярод нас, але для ўсіх сумленных людзей нашай Айчыны і цывілізаванага свету ён жывы і вечна жывым застанецца. Бо сцвярджаў сваімі творамі, усім сваім жыццём да апошняга дыхання агульначалавечыя каштоўнасці: любоў да Бацькаўшчыны, высакародства і нязломнасць у барацьбе за перамогу Дабра, Справядлівасці, Гуманізму над сіламі зла.

Сваімі ўспамінамі аб незабыўным Чалавеку, народным пісьменніку Беларусі Васілю Быкаву ў зборніку (укладальнік — Ганадзь Бураўкін, выдадзена ГА БТ "Кніга" 2004 г.) дзеляцца знакамітыя беларусы — Рыгор Барадулін, Зянон Пазьняк, Радзім Гарэцкі, Івонка Сурвілла, Барыс Кіт, Леанід Шчамялёў і многія іншыя асобы, вядомыя сваёй літаратурнай, мастацкай і грамадскай дзейнасцю, а таксама сябры з Літвы, Украіны, Расіі, Польшчы. Безумоўную цікавасць уяўляюць сабою і ўспаміны сястры пісьменніка Валянціны Уладзіміраўны Быкавай "Вася, Васіль, Васілёк"...

Публікуючы сёння ўступнае слова Генадзя Бураўкіна да кнігі "НАШ БЫКАЎ", а таксама артыкул Міколы Аўрамчыка (гл. стар. 3 і 4), рэдакцыя "Народнай волі" распачынае знаёміць сваіх чытачоў з шэрагам матэрыялаў гэтага унікальнага выдання.

SOS!

Галадоўка

Дзень трынаццаты...

У Марыны Багдановіч — арытмія, Валерыю Фралову зноў выклікалі «хуткую дапамогу»

Калі я ўвайшоў у кватэру на Казарменным завулку ў Мінску, дзе ўжо трынаццаты дзень праходзіць галадоўка дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў Валерыя Фралова, Сяргея Скрабца, Уладзіміра Парфяновіча, а таксама далучыўшыхся да іх сямі грамадзян, адзіная жанчына сярод галадоўшчыкаў Марына Багдановіч займалася тыпова жаночай справай. Яна сушыла фенам мокрыя валасы, а потым, старанна расчэсваючы, рабіла прыгожую прычоску. Адзін з галадоўшчыкаў-мужчын спаў на падлозе, Валерыю Фралову ў чарговы раз мералі ціск (прычым рабіў гэта доктар Уладзімір Чырвоненка, які сам удзельнічае ў галадоўцы). Астатнія глядзелі тэлевізар, чыталі (як Уладзімір Парфяновіч) альбо, як Віктар Івашкевіч, дыхалі свежым паветрам на балконе. Дарэчы, стан здароўя адзінай жанчыны-галадоўшчыцы Марыны Багдановіч, у якой выяўлена арытмія і ішэмічная хвароба сэрца, а таксама дэпутата Валерыя Фралова, выклікаюць у медыкаў асаблівую заклапочанасць.

Марына Багдановіч тым не менш аптымізму не страчвае. Яна сама падышла да карэспандэнта "Народнай волі" і пачала распавядаць: *"У нас усё нармальна! Прыязджае наш сябар — фельчар вышэйшай катэгорыі Саша Валчанін з Жодзіна і наглядае за станам нашага здароўя."*

"У параўнанні з першымі днямі галадоўкі, — усё ж такі прызнае Марына, — *нам стала значна цяжэй. Увесь уік-энд я праляжала, амаль не ўстаючы. Паспрабуеш падняцца, — вядзе кудысьці ў бок, у вачах — чорныя кругі. Увага рассейваецца, пачынаеш гаварыць пра адно, потым пераключаешся на другое, думкі некуды сыходзяць... У сакавіку я праходзіла медагляд, усё, здаецца, было добра, нават ідэальна".*

Дарэчы, Марына размаўляе хутчэй і жвавей за іншых удзельнікаў галадоўкі, мужчыны — даволі павольна, робячы паміж сказамі вялікія паўзы. Ходзяць, як мне падалося, крыху вагаючыся з боку ў бок.

— **Пры якой умове спыніце галадоўку?** — пытаюся ў Марыны Багдановіч.

— Я ўчора гутарыла з людзьмі з Ліды, яны поўнасцю падтрымліваюць нас, кажуць, што мы робім вельмі значную справу, асабліва на фоне агульнацыянальнага балота. Гэта прыдае нам сілы. Я спадзяюся, што дэпутаты ўсё ж прымуць папраўкі ў Выбарчы кодэкс, нешта зменіцца і наконт утрымання Марыніча. Для мяне, як і для мільёнаў іншых людзей, самае галоўнае, каб не было рэферэндуму аб трэцім тэрміне Лукашэнкі. Так што пакуль будзем галадаць...

У нядзелю амаль усе мужчыны-галадоўшчыкі глядзелі футбол з чэмпіяната Еўропы, перажывалі за Францыю. Некаторыя нават ладзілі таталізатар. У гэты ж дзень дэпутату Фралову зноў выклікалі "хуткую дапамогу". *"У Валерыя Дзмітрыевіча назіраецца адмоўная дынаміка,* — каменціруе "Народнай волі" галадаючы доктар Уладзімір Чырвоненка. — *Асабліва што тычыцца яго гіпатаніі: у яго паніжаны артэрыяльны ціск. У Фралова таксама назіраецца брадыкардыя, ці запавольванне частаты сардэчных скарачэнняў. Усё гэта растлумачваецца тым, што арганізм галадае і таму эканоміць сілы. Гэты эканомны рэжым небяспечны тым, што парушаецца звычайнае цыркуляванне крыві і, адпаведна, пагаршаецца кровазабеспячэнне органаў. Генералу Фралову і іншым галадоўшчыкам рэгулярна здымаюць кардыяграмы, пасля першай Фралову быў пастаўлены дыягназ — прагрэсіруючая стэнакардыя. У астатніх яго кардыяграмах ёсць прызнакі парушэння кровазабеспячэння мышцы сэрца. Такое становішча патрабуе пастаяннага медыцынскага нагляду і прыёму медпрэпаратаў. Але тут існуе супярэчнасць — галадаючы арганізм не можа іх прымаць у тым аб'ёме, што і здаровы. Прагноз на бліжэйшыя дні даць цяжка: можа здарыцца ўсё, што заўгодна — сёння чалавек нармальны, здаровы, ён сам ходзіць, а заўтра яго няма".*

"Дарэчы, ціск скача не толькі ў Фралова, — сцвярджае медык. — *Гэта наглядаецца ў многіх з нас. За мінулы дзень у Марыны Багдановіч быў прыступ абвастрэння "мерцательной аритмии", у яе з'явіліся "ноющие і сжимающие" болі ў вобласці сэрца, у Віктара Івашкевіча чацвёрты дзень трымаецца павышаны артэрыяльны ціск — 150/210. Ён, гэты ціск, с цяжкасцю купіруецца медыкаментамі".*

У нядзелю, 13 чэрвеня, у Фралова, як сцвярджаюць галадоўшчыкі, "ціск наогул знізіўся": быў 60 на 90. Урачы "хуткай дапамогі" толькі развялі рукамі: а што вы хацелі? Вы ж галадаеце!...

У суботу з галадоўшчыкамі, як сцвярджаюць некаторыя яе ўдзельнікі, спецслужбы спрабавалі зрабіць правакацыю: да балкона Фралова падыходзіў нейкі чалавек на моцным падпітку, ён выкрыкваў "антыпрэзідэнцкія лозунгі". Пасля таго як ад яго "дапамогі" галадоўшчыкі адмовіліся, чалавек пайшоў у невядомым напрамку. Але пайшоў не адзін, а ў цесных абдымках людзей у штацкім, якія дзяжураць пад вокнамі кожны дзень. *"Відаць, яны спрабавалі справакаваць нас на нешта...,"* — лічыць Марына Багдановіч.

Душ галадоўшчыкі прымаюць па чарзе, часам прыходзіцца чакаць па паўтары гадзіны. Віктар Івашкевіч спіць на балконе.

Дэманстратыўную пасіўнасць і абыякавасць дэманструюць да галадаючых калег негаладаючыя дэпутаты Палаты прадстаўнікоў. Людзі ў любы час могуць памерці, а яны прызначылі разгляд пытання аб унясенні змяненняў у Выбарчы кодэкс толькі на 22 чэрвеня.

Нягледзячы на гэта, галадоўшчыкі не адступаюць ад сваіх пазіцый. *"Спынім галадоўку толькі ў тым выпадку, калі будуць поўнасцю выкананы нашы ўмовы".*

Галадоўшчыкі лічаць, што аб'ектыўна асвятляюць іх акцыю "Народная воля", Радыё Свабода і некаторыя незалежныя выданні. Нацыянальны тэлеканал БТ прыязджае, усё запісвае на стужку, але потым нічога не паказвае. *"Кожнаму з удзельнікаў галадоўкі,* — жартуе М. Багдановіч, — *БТ-шнікі, мусіць, хочуць прэзентаваць па дзве касеты да крымінальнай справы". "Мы чакаем-чакаем, а вашых рэпартажаў усё няма і няма,* — звярнуўся да БТ-шных журналістаў Валерый Фралоў. — *Вы штодзённа, як на працу, прыязджаеце да дома №4 у Казарменным завулку, аднак мы ніяк не можам убачыць вынікі вашых здымак".*

У нядзелю да галадоўшчыкаў далучыўся жыхар Гомеля Віктар Курлукоў, бацька пяцярых дзяцей, у суботу — трое жыхароў Наваполацка, чатыры віцебчаніны і адна жыхарка Жодзіна.

Словы падтрымкі прыйшлі і з Амерыкі, з "Беларускага-амерыканскага задзіночання": *"Ад імя беларускай грамады Амерыкі вітаем вас як адважных і смелых людзей,* — сказана ў звароце, падпісаным Віталем Зайкам, Антонам Шукелойцам і Алесяй Кіпель, — *што падняліся на абарону свабоды і дэмакратыі ў Беларусі, якім неабыякавыя лёсы нашай агульнай Бацькаўшчыны. Выказваем вам усім падтрымку і салідарнасць у справе змагання супраць дыктатуры, парушэння правоў чалавека і знішчэння беларускай культуры. Жадаем вам поспеху ў высакароднай справе набліжэння часу, калі нашая Бацькаўшчына стане сапраўды незалежнай, дэмакратычнай, беларускай".*

А што ж зрабілі ў адказ улады? Нашы ўлады і іх прыдворнае тэлебачанне, на жаль, трымаюць да гэтага часу незразумелую паўзу. Мяркуючы па ўсім, акрамя кукіша нічога канструктыўнага ў іх кішэні пакуль што няма. Можа, яны вырашылі на любую вострую праблему, якіх у грамадстве становіцца ўсё больш і больш, рэагаваць, як той Рабіновіч, які на пытанне "Як здароўе?" заўсёды адказваў аднолькава: "Не дачакаецеся!"?

Але гэта не выхад, сп. чыноўнікі! Страусіная пазіцыя хаваць галаву ў пясок ніколі не прыводзіла да міру і спакою ў грамадстве. Выньце галаву з пяску, заклікаю я прадстаўнікоў улад, і выратуйце здароўе і жыццё Валерыя Фралова, Марыны Багдановіч і іншых галадоўшчыкаў. Заўтра можа быць позна!

Алесь СІЛІЧ.

P.S. Сёння, 15 чэрвеня, ў 18-00 адбудзецца сустрэча дэпутатаў Валерыя Фралова, Уладзіміра Парфяновіча і Сяргея Скрабца з выбаршчыкамі. Адрас: Мінск, завулак Казарменны, дом 4, кватэра 73.

Поздравляем!

В прошедшее воскресенье Василий Константинович СТАРОВОЙТОВ, дважды Герой Социалистического Труда, экс-руководитель легендарного хозяйства в Кировском районе, принимал поздравления по случаю своего восьмидесятилетия

Василий Старовойтов с супругой Валентиной во время юбилейных торжеств, посвященных его 80-летию.

Аксакал Нил Гилевич поздравляет аксакала Василия Старовойтова.

Лидер коммунистов Сергей Калякин вручает красные гвоздики Василию Старовойтову.

Фото photo.bymedia.net

КОНКУРС

Польшча — прыязная суседка Беларусі

Пасольства Рэспублікі Польшч ў Рэспубліцы Беларусь аб'яўляе V конкурс для журналістаў "Польшча — прыязная суседка Беларусі". У конкурсе могуць прыняць удзел журналісты, якія да 20 снежня 2004 года вышлюць на адрас Пасольства РП копіі публікацый, а таксама радыё- і тэлематэрыялаў (з указаным месцам і датай публікацыі) за 2004 год на наступныя тэмы:

- *Сучасная Польшча.*
- *Супольная гістарычная спадчына Беларусі і Польшчы.*
- *Значэнне членства Польшчы ў Еўрапейскім Саюзе для інтэграцыі Беларусі з Еўропай.*
- *Польскія органы самакіравання як падмурак рэгіянальнага дэмакратычнага развіцця.*
- *Роля свабодных сродкаў масавай інфармацыі і пазаўрадавых арганізацый у Польшчы.*
- *Польска-беларускае эканамічнае супрацоўніцтва.*

Матэрыялы просім высылаць на адрас:
220034 Мінск, вул. Румянцава, 6 з паметкай: "Конкурс".

Узнагароды:
першае месца — 250 долараў ЗША;
два другія месцы — 200 долараў ЗША;
тры трэція месцы — 150 долараў ЗША;
5 прэмій — 100 долараў ЗША;
10 прэмій — 50 долараў ЗША.

Прэс-служба Пасольства.

Родныя зніклых беларускіх палітыкаў падтрымалі змагароў

Маці зніклых беларускіх палітыкаў выступілі са зваротам у падтрымку дэпутатаў "Рэспублікі", якія праводзяць бестэрміновую галадоўку разам з грамадзянамі, якія далучыліся да іх.

"Патрабаванні гэтых людзей тычацца кожнага з нас: гэта ўнясенне змяненняў у выбарчае заканадаўства, якія дазволілі б нам выбіраць дэпутатаў, якія рэальна адстойваюць інтарэсы кожнага з нас", — гаворыцца ў звароце.

Як зазначана ў дакуменце, дзеючы парламент на працягу ўсяго тэрміну працы ігнараваў праблему знікнення беларускіх палітыкаў. *"Нашы шматлікія звароты так і не былі пачутымі. Толькі некаторыя з дэпутатаў мелі мужнасць ставіць гэтае пытанне на парламенцкім узроўні, а сёння яны рызыкуюць сваім здароўем і нават жыццём дзеля правоў кожнага з нас",* — *пішуць родныя зніклых палітыкаў. Астатнім дэпутатам, гаворыцца ў звароце, "абыякавы лёс нашых выкрадзеных блізкіх, сваіх калег, што трымаюць галадоўку, як і нашы з вамі праблемы".*

"На жаль, у нашай краіне быць сумленным палітыкам, які мае ўласнае меркаванне, — гэта рызыкаваць сабой", — адзначаецца ў дакуменце. Аўтары звароту выказваюць салідарнасць з галадоўшчыкамі і засцерагаюць тых, хто стварыў гэтую *"крытычную сітуацыю": яны "павінны памятаць, што за свае дзеянні альбо бяздзеянне неўзабаве давядзецца адказваць — каму перад уласным сумленнем, а каму і перад судом".*

Зварот падпісалі маці Юрыя Захаранкі, Віктара Ганчара і Дзмітрыя Завадскага, а таксама жонка Віктара Ганчара.

Юрый ПАЦЁМКІН.

Ф. РД-1

Міністэрства сувязі і інфарматыкі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету Народная воля (індэкс выдання)

Колькасць камплектаў

на 2004 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды (паштовы індэкс) (адрас)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету Народная воля (індэкс выдання)

ПВ | месца | літар

Кошт: падпіскі ___ руб.; пераадрасоўкі ___ руб. Колькасць камплектаў

на 2004 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куды (паштовы індэкс) (адрас)

Каму (прозвішча, ініцыялы)

Мы стрымаем сваё слова!

Яшчэ раз хочам супакоіць сваіх чытачоў: не трывожцеся — "Народная воля" будзе выдавацца, нягледзячы на перашкоды.

250 нумароў, як мы і абяцалі, Вы сёлета атрымаеце.

Наша сіла — у вашай падтрымцы. Будзем разам і ў другой палове 2004 года.

Вас па-ранейшаму чакаюць у падпісных пунктах. Не спазніцеся. А каб аблегчыць вашу працу, мы ў чарговы раз друкуем абанементную картку. У любую вольную хвіліну запаўняеце — і на пошту альбо ў любы падпісны пункт "Белсаюздруку".

Вы — з «Народнай воляй», «Народная воля» — з Вамі!

ВНИМАНИЕ!

По самым низким ценам (без стоимости почтовых услуг) минчане могут оформить подписку на "Народную волю" в пунктах подписки, в магазинах и киосках "Мингорсоюзпечать". При этом газету можно будет получать в любой удобной для вас торговой точке "Белсоюзпечати". Публикуем адреса пунктов, где можно оформить подписку "До востребования". Если есть какие-то вопросы — звоните по указанным телефонам.

И Вы сэкономите!

Участок подписки «Белсоюзпечать»

ул.Володарского, 16, комн. 302	227-88-41

Пункты приема подписки:

ул.Жуковского, 5, корп.1	224-32-03
пр.Ф.Скорины, 113	264-22-91
ул.Романовская Слобода, 9	220-83-04
ул.О.Кошевого, 8	230-29-20

Магазины

№1 ул.Жуковского, 5	224-03-76
№2 пр.Ф.Скорины, 44	284-83-59
№3 пр.Ф.Скорины, 76	232-46-23
№4 ул.Ленина, 15	227-11-92
№6 ул.Филимонова, 1	235-63-11
№7 ул.Я.Коласа, 69	288-30-20
№8 ул.Сурганова, 40	232-45-10
№9 пр.Рокоссовского, 140	247-30-15
№10 бульвар Шевченко, 7	233-74-88
№11 пр.Пушкина, 77	255-80-71
№12 ул.Кижеватова, 80	278-77-61
№13 ул.Калиновского, 82, корп.2	264-06-42
№14 ул.Володарского, 22	227-75-55
№15 ул.Танковая, 16	223-82-39
№16 ул.В.Хоружей, 24	234-27-25
№17 ул.Некрасова, 35	231-03-28
№18 станция метро "Площадь Победы"	284-31-06
№19 пр.Машерова, 51, корп.1	223-81-66
№20 ул.Есенина, 16	271-87-21
№21 станция метро "Пушкинская"	255-57-20
№22 ул.Илимская, 10, корп.2	243-16-83
№23 ул.Славинского, 39	264-36-33
№24 ул.Жилуновича, 31	245-05-74
№25 ул.К.Маркса, 21	227-08-52

Киоски

- №2 Лингвистический университет, ул.Захарова, 21
- №18 Технологический университет, ул.Свердлова, 13/4
- №38 Педагогический университет, ул.Советская, 18
- №78 г-ца "Юбилейная", пр. Машерова, 19
- №95 Министерство архитектуры и строительства, ул.Мясникова, 39
- №136 станция метро "Площадь Я.Коласа", выход к Академии физвоспитания
- №187 г-ца "Беларусь", ул.Сторожевская, 15
- №189 Автовокзал "Московский"
- №198 Экономический университет, пр. Партизанский, 26
- №209 проходная МАЗа, ул.Социалистическая, 2
- №228 Университет культуры, ул.Рабкоровская, 17
- №232 Минский завод холодильников, пр. Машерова
- №245 Больница скорой помощи, ул.Кижеватова, 56
- №259 Минский государственный торговый колледж, ул.Восточная, 183
- №260 пр.Ф.Скорины, 169
- №262 г-ца "Планета", пр. Машерова, 31
- №298 пр.Машерова, 75/1
- №302 9-я больница, ул.Семашко, 8
- №313 Слободской проезд, 24

Жэнева вернецца да «беларускага пытання»

На 92-й сесіі Міжнароднай канферэнцыі працы, што праходзіць у Жэневе, "беларускае пытанне" не разглядалася. Аб гэтым паведаміў лідэр Беларускага кангрэса дэмакратычных прафсаюзаў (БКДП) **Аляксандр ЯРАШУК**, які вярнуўся з Жэневы.

Сесія праходзіць з 1-га па 17 чэрвеня. Лідэры незалежнага прафсаюзнага руху А.Ярашук, Аляксандр Бухвостаў і Генадзь Фядыніч, якія не ўвайшлі ў склад афіцыйнай беларускай дэлегацыі, удзельнічалі ў працы сесіі ў складзе дэлегацыі Міжнароднай канфедэрацыі свабодных прафсаюзаў.

Як патлумачыў А.Ярашук, беларуская сітуацыя не разглядалася ў Жэневе таму, што пакуль не гатовае афіцыйнае заключэнне камісіі МАП па расследаванні фактаў парушэння правоў прафсаюзаў у Беларусі, якая наведала Мінск у красавіку. Мяркуецца, што заключэнне будзе гатова восенню.

Ярашук таксама паведаміў, што напрыканцы гэтага месяца, прыкладна 25—27 чэрвеня, Беларусь наведае аналагічная дэлегацыя Еўрапейскай камісіі (групы па расследаванні фактаў парушэння правоў беларускіх прафсаюзаў былі створаны Еўракамісіяй і МАП практычна адначасова, на пачатку 2004 года. — **БелаПАН**). Заключэнне гэтай камісіі, паводле даных Ярашука, будзе разглядацца ў Бруселі напрыканцы ліпеня.

Калі эксперты МАП і Еўракамісіі ў сваіх справаздачах пацвердзяць факты парушэння правоў прафсаюзаў, можа быць распачата працэдура пазбаўлення Беларусі прэферэнцый у гандлі з краінамі Еўрапейскага Саюза.

Ірына ЛЕЎШЫНА.

ПУЛЬС

На ўсіх прыпынках Мінска будуць новыя інфармацыйныя табло

Да канца гэтага года мінскае прыватнае унітарнае прадпрыемства "Праспект-прэс" плануе вырабіць і ўстанавіць за свой кошт на ўсіх 600 прыпыначных пунктах сталіцы новыя табло з інфармацый аб маршрутах грамадскага транспарту.

Старыя таблічкі, якія зараз размешчаны на большасці прыпынкаў, дырэктар "Праспекта-прэс" Юрый Шпіт у сваім выступленні на савеце назваў "атавізмам" і "адзіным элементам, які выклікае некаторую эстэтычную незадаволенасць".

Лавінія АРЭШКА.

Урон ад начных замаразкаў

У Ганцавіцкім і Ляхавіцкім раёнах Брэсцкай вобласці працуюць камісіі па надзвычайных сітуацыях. Яны вызначаюць матэрыяльны ўрон, нанесены гаспадаркам начнымі замаразкамі.

Паводле звестак прэс-службы МНС, замаразкі (да мінус двух градусаў) назіраліся тут 10 чэрвеня. У выніку ў дзесяці гаспадарках Ляхавіцкага раёна пашкоджана каля 600 гектараў пасеваў: 248 гектараў кукурузы, 46 — грэчкі, 44 гектары бульбы, а таксама пасевы пшаніцы, капусты і цукровых буракоў. У 12 гаспадарках Ганцавіцкага раёна знішчана 246 і пашкоджана 1600 гектараў пасеваў кукурузы, цукровых буракоў, бульбы, азімага жыта і аўса.

Акрамя вызначэння ўрону, спецыялісты павінны таксама вызначыць аб'ём дапамогі, якую неабходна аказаць пацярпелым гаспадаркам.

Дзмітрый БЕЛЬСКІ.

Наступ ВІЧ-інфекцыі

З пачатку года ў Мінску зарэгістравана 57 выпадкаў заражэння ВІЧ-інфекцыяй.

Як паведаміла загадчыца аддзела прафілактыкі СНІД Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя Лілія Мялешка, на сёння Мінск з'яўляецца другім пасля Гомельскай вобласці па ўзроўні распаўсюджанасці ВІЧ-інфекцыі. Так, у Гомельскай вобласці зарэгістравана 3 тысячы 399 выпадкаў, у Мінску — 836 выпадкаў, у тым ліку 57 выпадкаў у сталіцы выяўлена з пачатку 2004 года. Паводле апошніх звестак, усяго ў Беларусі афіцыйна зарэгістравана 5816 ВІЧ-пазітыўных.

Пераважная большасць інфіцыраваных — маладыя людзі ва ўзросце 20—29 гадоў — 69,6 працэнта ад агульнай колькасці захварэлых.

Вольга АСІПЕНКА.

Лечаць пчаліным ядам

Урачы Гродзенскай абласной клінічнай бальніцы актыўна выкарыстоўваюць у лячэнні сваіх пацыентаў пчаліны яд.

Як расказала ўрач Алена Шостак — спецыяліст у галіне апітэрапіі, гэты метад лячэння з нетрадыцыйных пераведзены ў разрад традыцыйных дзякуючы назапашанаму вопыту народнай медыцыны і станоўчым вынікам, атрыманым ужо ў сценах дзяржаўных клінік. Ён рэкамендаваны найперш неўралагічным і кардыялагічным хворым.

Для лячэння выкарыстоўваюцца звычайныя беларускія пчолы, для развядзення якіх на тэрыторыі бальніцы ёсць свой гадавальнік пчолаў з 40 вулляў. Пчалу прыкладаюць хвораму ў раён наднырачніка і крыху прыціскаюць, каб выпусціла джала — у гэтым і заключаецца лячэбны сеанс. Курс лячэння складае некалькі тыдняў. За гэты час выкарыстоўваецца каля сотні пчол.

Аляксандр ХІЛІМОН.

Геральдычныя фантазіі афіцыйна дазволены

У хуткім часе працоўныя Віцебшчыны рушаць на заваёву вышыняў "рынкавага сацыялізму" пад уласнымі сцягамі. На пасяджэнні аблвыканкама прынята рашэнне аб'явіць грамадскі конкурс на стварэнне герба і сцяга вобласці. Час прыспешвае, бо амаль сорак населеных пунктаў Віцебшчыны ўжо распрацавалі і зацвердзілі сваю мясцовую сімволіку. Усе гэтыя гербы і сцягі прайшлі ўжо геральдычную экспертызу.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

БТ стане болей

У краіне ствараецца яшчэ адзін тэлевізійны канал

Новы тэлепрадукт будзе мець назву "Беларусь ТВ". Ён стане першым спадарожнікавым каналам, і яго перадачы будуць транслiравацца на краіны блізкага і далёкага замежжа.

Як паведаміла прэс-служба прэзідэнта, вяшчанне канала запланавана на канец 2004 — пачатак 2005 года. "Беларусь ТВ" плануецца абсталяваць найноўшай тэхнікай, дзеля рэалізацыі праекта вырашана запрасіць высокапрафесійны персанал. Новы канал будзе створаны ў сістэме Белтэлерадыёкампаніі.

Чым выклікана такая паспешнасць? Магчыма, уладам патрабуецца падправіць "подмоченную" рэпутацыю, стварыць рэкламна-вітрынны імідж Беларусі ў свеце... Дарэчы, падобная практыка ўжо існавала. У часы такога адыёзнага ідэолага, як Заметалін, на Беларускім тэлебачанні ствараліся прапагандысцкія праграмы пра "шчаслівае жыццё беларусаў" для трансляцыі на расійскіх рэгіянальных каналах. Зараз ахоп тэрыторый значна павялічыцца. Плануецца, што глядзець "Беларусь ТВ" будуць не толькі ў Расіі, але і ва Украіне, у краінах Прыбалтыкі, Усходняй Еўропы і нават ў ЗША.

Відавочна, што на стварэнне канала спатрэбіцца нямала грошай. Спецыялісты кажуць, што новы тэлепраект будзе каштаваць мільёны долараў. Для таго каб пачаў працаваць "Беларусь ТВ", недастаткова абсталяваць яго найноўшай тэхнікай, неабходна запусціць у космас свой спадарожнік альбо купіць месца на спадарожніку, які працуе на арбіце.

Дарэчы, як і АНТ, "Беларусь ТВ" будзе вяшчаць цалкам на рускай мове. Цікава, для якіх беларусаў замежжа ён разлічаны?

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

Россия готова дать миллиард. Но у Беларуси карман вдвое шире

Макар ВОЛКОВ

На встрече с журналистами 11 июня, посвященной Дню России, Чрезвычайный и Полномочный посол Российской Федерации в Беларуси Александр БЛОХИН уточнил условия соглашений, достигнутых между нашими странами на этой неделе.

Так, комментируя итог почти двухлетнего спора о праве собственности на "Запад-Транснефтепродукт", Александр Блохин назвал условия, на которых Беларусь все же согласилась признать его собственностью соседней страны. *"Российская сторона пообещала довести поставки нефти до 18 млн. тонн в этом году, так же как и в следующем, и планирует проработать этот вопрос и на более отдаленную перспективу",* — сообщил российский посол. По его словам, достигнута также договоренность практически в два раза против нынешнего уровня поднять тарифы на прокачку нефтепродуктов через территорию Беларуси.

Подписанный газовый договор, по словам Александра Блохина, ни в коем случае не говорит о том, что Россия дала неофициальное "добро" на третий срок для Лукашенко, а просто отражает достигнутое взаимопонимание между "Газпромом" и "Белтрансгазом" как хозяйствующими субъектами. *"Совершенно неправомерно переносить этот спор в политическую плоскость",* — подчеркнул Блохин, отметив при этом, что Россия не отказалась от своего намерения предоставить Беларуси *"газовый кредит"*.

Кроме того, отметил посол, все еще существует возможность введения российского рубля в качестве единого платежного средства на территории Беларуси с 1 января 2006 года. В этом случае, по его словам, общая сумма финансовых компенсаций со стороны России могла бы достичь 1 млрд. долларов (в то же время общая сумма компенсаций от России, на которую рассчитывает Беларусь, оценивается в 2,088 млрд. долларов). В частности, компенсация за изменение условий взимания НДС может составить 600 млн. долларов. Компенсация за потерю доходов от права эмиссии — 150—160 млн. долларов. Все остальное — стабилизационные кредиты, компенсация затрат на переоценку и переоформление ценных бумаг и облигаций, номинированных в белорусских рублях, и другое.

При этом, подчеркнул посол, бизнесмены обеих стран выиграли бы, прекратив тратить средства на конвертацию валют наших государств. По его данным, только белорусский бизнес на этой операции теряет около 160 млн. долларов ежегодно. А взамен Беларусь получила бы валюту, в стабильности которой никто не сомневается, отметил Блохин. По его словам, механизм перехода на российский рубль вполне надежен и четко проработан российскими финансовыми ведомствами.

Говоря о наболевшем — о работе белорусской таможни и претензиях со стороны российских перевозчиков, — Александр Блохин напомнил, что не так давно глава Государственного таможенного комитета Беларуси Александр Шпилевский лично заверил его, что проверка и досмотр грузов, следующих через белорусскую границу, будут вестись по международным нормам. То есть грузы будут проверяться только в случаях, когда это реально необходимо. Однако, отметил Блохин, судя по статистике первого квартала, *"нельзя констатировать улучшения в этом вопросе"* — общая сумма конфиската составила 23,2 млн. долларов, и если и дальше таможня будет работать такими темпами, то к концу года подберется к 92 млн. долларов, что выше объема конфиската 2003 года. *"Пока у нас есть основания проявлять беспокойство по этому поводу",* — констатировал российский посол.

Анализируя в целом белорусско-российские отношения и перспективы строительства союзного государства, А.Блохин отметил: *"Различия в экономической и правовой базе Беларуси и России не способствуют строительству союзного государства, а скорее создают новые проблемы. Может быть, целый ряд политических проблем, возникших в наших отношениях, являются производными от таких разновекторных экономических систем". "Нельзя создать союзное государство, если не будет единой экономической базы",* — заключил российский дипломат.

("Белорусские новости".)

СУМНАЯ ГІСТОРЫЯ

Труна на трактары

Яна пазваніла мне надвячоркам. Калі гаварыла, голас быў поўны жалю.

— Прабачце, я не магу назваць свайго імя. Баюся. Але і маўчаць пра тое, што ў нас робіцца, не магу. Хачу, каб людзі ведалі пра гэта і каб тыя, каму належыць улада, не паўтаралі падобных памылак. Вельмі ж крыўдна нам і балюча...

У Тараса Пятровіча памерла жонка — адзіны ва ўсім свеце блізкі чалавек. Была яна родам не з нашай вёскі. Прыйшла замуж не тое каб з суседняга сяла — кіламетраў за сем. Яшчэ калі была здаровая, але, відаць, прадчувала хуткую канчыну, усё прасіла ў Тараса Пятровіча:

— Ты ж, як памру, завязі мяне на нашы могілкі, не хавай тут. Дарога недалёкая, а мне ад думкі, што буду ляжаць са сваімі роднымі, лягчэй паміраць.

— От, пра што ты гаворыш! Ніхто не ведае, калі памрэ. Можа, ты мяне пераўжывеш, — казаў муж.

Марыя Сямёнаўна маўчала. Але потым, калі ўжо зусім занемагла, зноў паўтарыла свой запавет, сваю апошнюю просьбу: пахавай каля радні. І ён паабяцаў.

Памерла Марыя Сямёнаўна ў бальніцы. Муж пайшоў у кантору мясцовага калгаса папрасіць машыну, каб прывезці нябожчыцу. Машыну далі. Вядома, за адпаведную плату.

Сабралі жанчыну ў апошні шлях, зрабілі ўсё неабходнае, што робяць у такіх выпадках, і Тарас Пятровіч зноў пайшоў у калгасную кантору прасіць машыну, каб завезці нябожчыцу на могілкі. Старшыні ў канторы не было, а дыспетчар такое складанае пытанне адна вырашыць не магла. У Тараса Пятровіча на цэнтральнай сядзібе гаспадаркі былі яшчэ справы, звязаныя з пахаваннем, і ён вырашыў прыйсці ў кантору пазней. І пазней таксама не пашанцавала: старшыні не было. Але дыспетчар звязалася з ім, расказала пра клопат вяскоўца і атрымала "кіраўніцтва да дзеяння": "Ніякіх машын! Ні сам, ні яго жонка ў калгасе не працавалі. Няхай звяртаюцца ў тыя калектывы, адкуль пайшлі на пенсію". Аб гэтым кабета і паведаміла няшчаснаму старому ўдаўцу. Больш гаварыць на гэтую тэму сэнсу не было, і Тарас Пятровіч пайшоў у сваю вёску, якая размешчана за некалькі кіламетраў ад цэнтра калгаса. Крочыў па вясновай дарозе. Над ёй на сонечных промнях віселі жаваранкі, пахла маладой травой. Але чалавек не бачыў усёй гэтай прыгажосці. Боль адзіноты, крыўда, што ніхто не хоча зразумець яго, дапамагчы ў такой важнай справе — па-людску пахаваць нябожчыцу, да болю сціскала сэрца. "Каб былі дзеці, усё было б прасцей. Яны маладыя, дужыя, хутчэй дзе-небудзь знайшлі б машыну, — са скрухай думаў няшчасны чалавек. — А так цяпер рабі што хочаш. Нібыта ў якой пустыні — хоць крычы, хоць плач — ніхто не пачуе".

Але Тараса Іванавіча пачулі. Калі ён расказаў аб сваіх безвыніковых паходах у кантору вяскоўцам, тыя разам пачалі шукаць выйсця. І знайшлі. Адзін чалавек — добрая і чулая душа — які працаваў у калгасе трактарыстам, прапанаваў сам дапамогу.

— Я разумею, што гэта дзікунства, але калі няма іншага выйсця, то давайце паставім труну на трактарны прычэп і я завязу на могілкі. Не на плячах жа яе несці сем кіламетраў. Ды і хто панясе, калі ў вёсцы засталіся, лічы, адны старыя ды нямоглыя.

Так і зрабілі. Паставілі труну на прычэп і павезлі. Толькі спыніліся, як пад'ехалі міліцыянеры, відаць, пацікавіцца, чаго трактар заехаў на могілкі. Служба такая, усім цікавіцца. Але калі маладыя хлопцы ўбачылі на трактары труну, ім, відаць, стала не па сабе, і яны хуценька паехалі.

Не па сабе было ўсім, хто бачыў гэты дзікі малюнак. Сорамна, нібыта кожны з жывых мае нейкае дачыненне да гэтага дзікунства. І страшна, як той жанчыне, што званіла мне.

— Разумееце, — з жалем казала яна, — у нас жа ў вёсцы амаль усе старыя. Учора пахавалі Марыю Сямёнаўну, а заўтра, можа, мая чарга прыйдзе. І як падумаю, што буду ехаць у апошні шлях на трактарным прычэпе... Няўжо мы, старыя, не заслужылі лепшых адносін да сябе? Калі жыць не можам па-людску, то няхай бы хоць пахавалі належным чынам. А то нібы якую жывёлу — у трактары...

Больш гаварыць ёй не далі слёзы...

Я доўгі час хадзіла пад уражаннем ад пачутага, а потым вырашыла паехаць да таго старшыні калгаса. Але перш пазваніла. І зрабіла вывад, што ехаць і гаварыць няма сэнсу. Усё стала зразумела і з тэлефоннай размовы.

— А яму нават і не трэба было ісці да мяне прасіць машыну. Ён у нашым калгасе не працаваў, нябожчыца таксама, дык якія могуць быць размовы? Няхай звярнуўся б туды, дзе працавалі. Ды ў мяне на той дзень і бензіну не было ні кроплі. Ведаеце, якое цяпер становішча ў калгасах.

Ведаю. Спагадаю. Веру: магло так стацца, што ў калгасе не было бензіну, што старшыні, змучанаму бясконцымі клопатамі аб хлебе надзённым, у прамым сэнсе гэтага слова, калі і тэхніка зношана, і гаручага не хапае, было не да пахавання чужой жанчыны. Але ведаю і другое. Не дай Бог гэта была б яго сваячка, знайшоўся б і бензін, і машына. А так чужая... Бедная, адзінокая, хоць і працавала ўсё жыццё не пакладаючы рук, як і ўсе з яе пакалення. То вайна, то разруха, то знясільваючая работа за пустыя працадні. (Марыя Сямёнаўна ўсё жыццё працавала ў суседнім калгасе. Замуж за Тараса Пятровіча прыйшла ў немаладым веку, калі памерла яго першая жонка.) Гэтае пакаленне не бачыла прасветлай гадзіны за работай, адкладваючы з небагатага заробку нейкія рублі "на чорны дзень". А потым іхнія грошы без агню і полымя згарэлі на ашчадных кніжках. І людзі засталіся без дароўя, без усялякай падтрымкі, без надзеі, што нешта зменіцца да лепшага. Ім цяпер няма на каго спадзявацца. Хіба на такіх жа няшчасных, як самі, што хоць на трактары завязуць нябожчыка на могілкі.

Не мне вырашаць, але, думаецца, было б нядрэнна, каб у кожным калгасе стварылі нейкі запас бензіну менавіта для такіх выпадкаў. Зразумела, за пэўную плату. Каб чалавек у горкія мінуты развітання з блізкім не бегаў безвынікова па ўсякіх там канторах і выпрошваў-вымольваў транспарт, а быў упэўнены: яму дапамогуць без валакіты і нервознасці. І няважна, дзе нябожчык працаваў, дзе жыў. Смерць напаткала яго ў гэтых мясцінах, значыць, мы павінны абысціся з ім па-людску.

Нікому з нас не суджана ведаць, калі і як памром, хто і дзе будзе хаваць. Але думаць пра гэта нялішне было б кожнаму. І простаму чалавеку, і таму, хто ўскарабкаўся па службовай лесвіцы вышэй. Перад смерццю ўсе роўныя. І сэрца кожнага чалавека сціскаецца, бачачы чужое гора. А калі не сціскаецца, то якое там сэрца?..

Леанарда ЮРГІЛЕВІЧ.

Выстаўляюцца на продаж пакеты акцый

Фонд "Гомельаблмаёмасць" правядзе 9 ліпеня конкурс па продажы пакетаў акцый, якія належаць дзяржаве, адкрытых акцыянерных таварыстваў.

На конкурс выстаўляюцца пакеты акцый 22 прадпрыемстваў Гомельскай вобласці. Пераможцам можа стаць пакупнік, які прадставіць найлепшыя прапановы па прыярытэтных умовах конкурсу. Сярод такіх прыярытэтных умоў — інвестыцыі ў тэхнічнае пераўзбраенне прадпрыемстваў, захаванне профілю дзейнасці і рабочых месцаў.

Аляксей АРЭШКА.

«Кветкі жыцця» — на месцы ракет

Першая чарга абласнога рэабілітацыйна-аздараўленчага цэнтра "Ветразь" уведзена ў эксплуатацыю ў Пастаўскім раёне Віцебшчыны. Адміністрацыйны будынак, сталовая, жылыя карпусы на 140 месцаў ды іншыя збудаванні "Ветразя" з'явіліся там, дзе раней была расквартаравана вайсковая часць ракетных сіл Міністэрства абароны СССР.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Гаспадарчы суд Гомельскай вобласці пачаў разгляд справы аб незаконнасці ўстаноўкі касавых апаратаў у маршрутных таксі

Гаспадарчы суд Гомельскай вобласці 10 чэрвеня пачаў разгляд справы аб незаконнасці ўстаноўкі касавых апаратаў у маршрутных таксі.

Як паведаміў БелаПАН прадстаўнік істца намеснік старшыні Гомельскага абласнога савета прафсаюзаў "Садружнасць" **Віктар ЯЛФІМАЎ,** адказчыкам па справе выступае дзяржаўная ўстанова "Транспартная інспекцыя" Міністэрства транспарту і камунікацый, а істцом — індывідуальны прадпрымальнік **Уладзімір ГОЛУБ.**

Прадстаўнік істца перакананы ў выйгрышы гэтай справы, разгляд якой мае быць завершаны на наступным тыдні.

Ён назваў "недапрацаваным" працэс аснашчэння маршрутных таксі касавымі апаратамі. "Мінтранс патрабуе ўстанавіць іх на маршрутках, хоць Дэкрэт кіраўніка дзяржавы № 17 ад 25 ліпеня 2003 года не прадугледжвае такога для прадпрымальнікаў, якія выплачваюць адзіны дзяржаўны падатак. Больш за тое, згодна з інструкцыямі, падатковыя інспектары патрабуюць прад'яўлення не самога касавага апарата, а толькі накладной на яго набыццё", — сказаў В.Ялфімаў.

Паводле яго слоў, няпростым аказалася і практычнае прымяненне Указа кіраўніка дзяржавы № 140 ад 22 сакавіка 2004 года. *"Справа ў тым, што дакумент устанавіў вялікі збор з уладальнікаў транспартных сродкаў, якія выкарыстоўваюцца ў камерцыйных мэтах, калі з дня ўвозу аўтамабіляў на мытную тэрыторыю не прайшло два гады",* — адзначыў В.Ялфімаў. Паводле яго слоў, для рэалізацыі гэтага *"карыснага і сур'ёзнага"* дакумента Міністэрства па падатках і зборах 15 сакавіка гэтага года выдала інструкцыю, *"задні днём"* надаўшы ўказу сілу і падпарадкаваўшы яго юрысдыкцыі ўладальнікаў усіх транспартных сродкаў, увезеных у Беларусь пасля 25 красавіка 2002 года.

"У Гомелі ў сувязі з гэтым указам прадпрымальнік скончыў жыццё самагубствам, калі аказалася, што яму прыйдзецца заплаціць 7 тысяч еўра за набыты мікрааўтобус", — сказаў В.Ялфімаў.

Паводле яго слоў, Мінтранс і Міністэрства эканомікі звярнуліся ў Савет міністраў наконт таго, што гэты ўказ не можа мець зваротнай сілы. *"У адрас Міністэрства па падатках і зборах падобныя звароты накіравала кіраўніцтва Гомельскага і Магілёўскага аблвыканкамаў",* — заўважыў В.Ялфімаў.

Марат ГАРАВЫ.

ЗАДУМАЕМСЯ...

Протянем руку молодым

На сегодняшний день почти половина жителей Земли моложе 25 лет. Около 20% из них составляют подростки в возрасте от 10 до 19 лет, причем 87% живут в развивающихся странах. От уровня их образования и состояния здоровья, готовности взять на себя обязанности взрослых, от той поддержки, которую оказывает им семья, общество, государство, зависит будущее всех нас.

Между тем примерно 238 миллионов молодых людей сталкиваются с проявлениями крайней бедности. Многие вынуждены жить в нужде, оставшись без родителей либо по другим причинам: гуманитарные катастрофы, миграция, инвалидность, распад семьи... Более 13 миллионов детей в возрасте до 15 лет потеряли одного или обоих родителей из-за СПИДа. Многие берут на себя заботу о младших детях в семье, живут на улице. 57 млн. юношей и 96 млн. девушек в возрасте от 15 до 24 лет в развивающихся странах не умеют ни читать, ни писать.

Каждые 14 секунд на планете появляется новый ВИЧ-инфицированный молодой человек (среди них все больше и больше женщин). На молодежь приходится половина новых случаев ВИЧ-инфекции в глобальном масштабе. Тем не менее многие молодые люди не могут защитить себя от ВИЧ. Во многих странах обсуждение сексуального поведения является запретной темой, вследствие чего большое число молодых людей не имеет необходимой информации или навыков. Для снижения подростковой беременности и обуздания эпидемии ВИЧ/СПИД необходимо предоставлять соответствующую возрасту информацию о сексуальности. Однако многие родители не знают, как донести эти знания до своих детей. Молодые люди получают информацию о репродуктивном здоровье из некомпетентных источников, что приводит к наличию у большинства из них неадекватных знаний.

Несвоевременное оказание родителями, обществом и государством помощи молодым людям будет иметь серьезные последствия в будущем как на уровне личностей, так и на уровне общества: преждевременная смерть, более высокие темпы распространения инфекций, увеличение числа нежелательных беременностей, замедление экономического роста, усиление гендерного неравенства.

Немало проблем и в Беларуси. 81,9% всех зарегистрированных случаев ВИЧ-инфекции приходится на возрастную группу 15—29 лет. В 2002 году 9,6% абортов были сделаны молодым женщинам в возрасте от 15 до 19 лет и 25,8% — женщинам в возрасте 20—24 лет. Но получают ли они нужную информацию о ВИЧ и абортах, другую помощь?

В отчете ЮНФПА о состоянии народонаселения мира за 2003 год подчеркивается, что инвестиции в здоровье и образование молодежи являются одними из самых эффективных с точки зрения отдачи. Успех и счастье более 1,2 млрд. подростков, которые вот-вот станут совершеннолетними, зависят от возможностей и ресурсов, которыми они располагают уже сегодня. У них должны быть возможности для ответственного и здорового выбора, а также доступ к информации и услугам. Инвестиции в благосостояние крупнейшего поколения молодежи непременно дадут преимущества будущим поколениям.

Фото photo.bymedia.net

У нашага народа даўно ёсць свая нацыянальная ідэя

Апошнім часам зноў у Беларусі загаварылі пра нацыянальную ідэю, а дакладней, пра яе пошук і выпрацоўку. Аб такіх намерах заявілі нават улады. Лёгка здагадацца, што яны могуць прапанаваць народу.

У беларусаў даўно ёсць свая нацыянальная ідэя і не трэба нічога шукаць. Яе сфармуляваў наш выдатны пясняр Янка Купала. Народ зразумеў свайго Прарока, душой і сэрцам успрыняў яго заклік "Жыве Беларусь!". У гэтых двух словах увасобілася менавіта нацыянальная ідэя. Яна стала ўсеабдымнай, вызначальнай. Яна аб'яднала ўсе бакі шматграннага чалавечага жыцця, ад вялікай палітыкі да побыту. Наколькі яна шырокамаштабная, жывучая, сведчыць і шчырае стаўленне да футбольнай каманды "Дынама". Што рабілася на стадыёне, на вуліцах Мінска, калі "Дынама" стала чэмпіёнам Савецкага Саюза, — трэба было бачыць! Неверагодны трыумф! Неверагодная агульная радасць дзесяткаў тысяч мінчан. Радасць усёй Беларусі.

Хіба можна задушыць самае важнае, самае запаветнае, самае дарагое, чым жыве народ? Як ні старайся, не атрымаецца. Яно праяўляецца і сёння ў масавых акцыях, на розных мерапрыемствах. Сведчанне таму — нядаўнія тэнісныя матчы на Кубак Дэвіса з камандамі Расіі і Аргенціны. Колькі энтузіязму, жадання бачыць сваіх пераможцамі, колькі падтрымкі ім было з боку простых людзей! І бязмерная радасць перамогі. Гледачы на кожнай з гульняў бесперапынна скандзіравалі "Беларусь! Беларусь!" Хіба не паказальна? Хіба не нацыянальны гонар, не нацыянальная ідэя валодалі сэрцамі людзей? Нават памкненне заглушыць дружныя воклічы "Беларусь!" спевам нязграбнай песенькі са словам "Белоруссия" праз дынамікі — не далі выніку. Голас народа аказаўся мацнейшы.

Так што беларуская Нацыянальная ідэя жыве ў сэрцах. Яна прысутнічае ва ўсім — у грамадскім жыцці, у мове, гісторыі, культуры, спорце, эканоміцы, навуцы... "Жыве Беларусь!" гучыць у прыватных размовах, замест прывітанняў пры сустрэчах і развітанняў. Ідэя нацыянальнага Адраджэння неўміручая, бо яна — народная.

Мікалай ДЗЕЛЯНКОЎСКІ.

Загінула 555 чалавек

За мінулы тыдзень у Беларусі адбылося 238 пажараў, ахвярамі якіх сталі 5 чалавек. На працягу тыдня пажарамі знішчана 68 пабудоў, 9 адзінак тэхнікі, 5 тон кармоў. Агнём пашкоджана 154 пабудовы, 10 адзінак тэхнікі. Нанесены ўрон складае 150 млн. рублёў.

З пачатку года ў краіне адбылося 5076 пажараў. У выніку іх загінулі 555 чалавек, у тым ліку 29 дзяцей. У параўнанні з мінулым годам колькасць пажараў паменшылася на 13%, а гібель людзей падчас пажараў скарацілася на 12%.

Дзмітрый БЕЛЬСКІ.

Навошта ім аўтамат, пісталет і патроны?

У Брэсце супрацоўнікі міліцыі пры збыце аўтамата "АКС-74", пісталета "ТТ" і 30 патронаў калібру 5,45 і 4 — 7,62 мм затрымалі трое мясцовых жыхароў, усе непрацуючыя.

Пры правядзенні вобыску ў кватэры аднаго з затрыманых было канфіскавана яшчэ 549 патронаў рознага калібру і прыстасаванне для бясшумнай стральбы да неўстаноўленай зброі.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Японцы изобрели волшебную палочку

Представьте себе, что в руках вы держите ручку, которой, как волшебной палочкой, вы можете в считанные секунды подцепить файл на экране своего компьютера и сбросить его в компьютер соседа.

Исследователи из лаборатории компании Sony в Токио заявляют, что изобрели метод, позволяющий творить такие чудеса. Несмотря на то, что современные компьютерные технологии поражают своей мобильностью, двум людям, сидящим напротив друг друга в одной комнате, все еще непросто оперативно обменяться файлами при отсутствии сети. Последние разработки японской лаборатории были представлены ее сотрудниками на международной конференции в Вене.

Японские исследователи взяли на вооружение уже существующую технику переноса файлов обычной мышкой на экране компьютера и расширили ее. Система переноса информации была разработана при помощи специальной электронной ручки Mitsubishi Amity и экрана Wacom PL300. Каждая ручка обладает своим уникальным идентификационным номером. Когда ручка прикасается к экрану, компьютер устанавливает связь с ее сервером.

При помощи новой технологии можно без труда обмениваться с коллегами файлами, на конференциях "перебрасываться" обсуждаемыми документами и визитками, а друзьям подкидывать любимые музыкальные треки. По словам разработчиков, по той же схеме можно работать с проекторами во время публичных представлений докладов на конференциях. Документы можно будет "раздавать" слушателям в электронном, а не в бумажном виде. Иэн Маккелланд из лаборатории Philips Digital Systems сказал, что изобретение японцев по своей значимости вполне можно приравнять к изобретению электронной мыши.

Компьютерная мышка появилась в 1960-х годах. Она была разработана Дугласом Энгелбартом и его коллегами в Стэнфордском исследовательском институте. Сейчас без нее не обходится практически ни один компьютер.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

Джордж Буш-старший отметил 80-летие прыжком с парашютом

Экс-президент США Джордж Буш-старший во время празднования своего 80-летия дважды совершил прыжок с парашютом. Первый — тренировочный прыжок Буш-старший совершил в воскресенье утром, второй — в середине дня. Оба раза экс-президент США прыгал в тандеме с высоты около 4 километров и приземлялся на территории библиотеки в Колледж Стейшн, штат Техас, носящей его имя. За вторым прыжком наблюдало большое количество гостей, в том числе Михаил Горбачев.

Выборы в Европарламент: успех евроскептиков

В 25 странах Европейского Союза завершились выборы в Европарламент. В большинстве государств партии, находящиеся у власти, проиграли. Наиболее чувствительные поражения потерпели социал-демократы в Германии, Польше и Чехии, правоцентристы во Франции, лейбористы в Великобритании. Единственная правящая партия, одержавшая победу, — социалисты в Испании. Явка избирателей на европейских выборах была низкой — около 45 процентов на западе Европы и в среднем 30 процентов — в новых странах ЕС.

В Багдаде снова убийства и взрывы

В Багдаде убит еще один представитель нового иракского правительства — второй за сутки. Кроме того, у казарм американских сил в иракской столице взорван начиненный взрывчаткой автомобиль, а по зданию бывшего президентского дворца, где работает руководство коалиционных сил, сделан выстрел из гранатомета.

Автокатастрофа в Китае: 17 погибших

В результате крупной аварии на северо-востоке Китая погибли 17 человек.

В воскресенье вечером по местному времени неподалеку от границы с северной Кореей перевернулся автобус. Водителя автобуса допрашивает полиция. Еще 14 человек получили ранения в результате аварии; в местной больнице им оказывается помощь.

Китайские дороги считаются одними из самых опасных в мире. По официальным данным, в прошлом году на дорогах Китая погибло более 104 тысяч человек.

Лидеры — Адамкус и Прунскене

В Литве в воскресенье прошли президентские выборы. Согласно предварительным данным, лидирует Валдас Адамкус, уже бывший президентом страны в 1998 — 2003 годах. За него проголосовали около 30 процентов избирателей. На втором месте — глава первого постсоветского правительства Литвы Казимера Прунскене, набравшая 22 процента голосов. Адамкус и Прунскене вышли во второй тур голосования, который состоится через две недели.

Диплом психолога — в 93 года

Познавать науку канадец Саул Голдштейн начал с тоски. В 1999 году умерла его жена и он, "чтобы заглушить боль этой утраты", поступил в университет Торонто. 16 июня Саул получает диплом психолога. Выпускнику — 93 года.

Саул Голдштейн — самый старый в смысле возраста студент Канады. Большинству людей, которые вдвое моложе его, давно забывшим студенческую скамью, экзамены снятся исключительно в кошмарных снах.

В Саудовской Аравии опасно

Государственный секретарь США Колин Пауэлл предупредил, что в Саудовской Аравии складывается опасная ситуация.

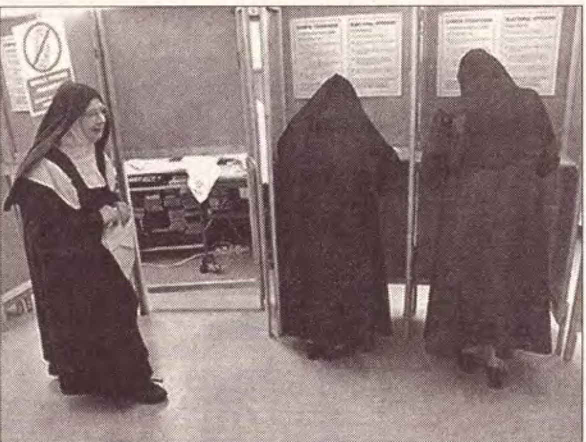
По его словам, убийство иностранцев — это нападение на саудовский режим.

В своем выступлении госсекретарь США сказал, что в общем удовлетворен действиями саудовских властей, хотя они могут сделать гораздо большее. Он пообещал содействие США, особенно в сфере обмена информации.

Взгляд через фотообъектив

Яхта российского миллиардера Романа Абрамовича "Grand Bleu" стоимостью 60 млн. долларов в порту Лиссабона.

Дублинские монахини голосуют на выборах в Европарламент.

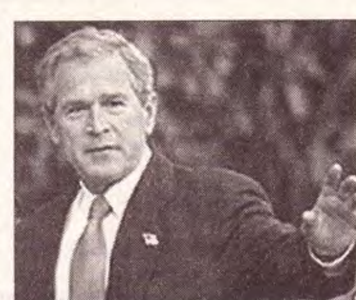

Мир готовится к июльской премьере второй части фильма о человеке-пауке.

Как удалять «диктаторскую опухоль»?

Рецепт содержится в инициативе Вашингтона по демократизации Ближнего Востока, одобренной лидерами восьми ведущих мировых стран

План развития и поддержки демократии на Ближнем Востоке был главным фирменным блюдом, которое Джордж Буш рассчитывал сервировать миру в результате саммита на Си Айленде. Проект декларации, в результате получивший неудобочитаемое название "Партнерство во имя прогресса и общего будущего с регионом "большого" Ближнего Востока и Северной Африки", был домашней заготовкой американцев, которые воспользовались традиционным правом хозяев встречи, чтобы его инициировать. Президент Соединенных Штатов в результате получил то или почти то, что хотел. Такой вывод делает корреспондент Би-Би-Си Константин Эггерт и продолжает: "Однако сам процесс согласования документа оказался чрезвычайно длительным. Проект был согласован окончательно едва ли не за час до официального оглашения. Во-первых, с самого начала не удавалось прийти к согласию, каков, собственно, так называемый регион "большого Ближнего Востока", и включает ли он в себя Иран, Пакистан, Афганистан и Турцию. С точки зрения американцев — включает, с точки зрения других — этот термин означает только арабский мир.

Затем борьба шла за смягчение формулировок: американцы хотели более категоричной поддержки демократии в регионе, россияне и европейцы по традиции ссылались на "культурную специфику региона" и предлагали оставить решение по поводу масштабов демократизации в руках его обитателей.

В результате американцы уступили. Как частично уступили они и в вопросе об "увязке реформ в странах региона с решением застарелых конфликтов". Эта туманная формулировка подразумевает, что США должны подтолкнуть Израиль к переговорам с палестинцами в обмен на обещание арабов проводить политические реформы".

Приглашенные на саммит президент Египта Мубарак и наследный принц Саудовской Аравии Абдалла отказались приехать на встречу "восьмерки", хотя и были приглашены. Как считают наблюдатели, именно потому, что, с одной стороны, воспринимают американскую позицию как слишком произраильскую, а с другой — потому что и тот и другой не желали слышать американских упреков по поводу отсутствия демократии в их странах. В окончательном тексте появилось как упоминание о необходимости справедливого решения арабо-израильского конфликта, так и слова о том, что конфликты не должны препятствовать реформам.

"Восьмерка" приняла документ, излагающий программы по поддержке преобразований на Ближнем Востоке. Однако деньги для финансирования этих программ, по словам высокопоставленного представителя американской администрации, готовы внести лишь Соединенные Штаты. "Остальные участники пока не уверены в том, сколько они готовы выделить", — заметил он. По мнению российского правительственного эксперта, Москва пока не станет принимать на себя финансовых обязательств: "Во-первых, Россия проводит независимую внешнюю политику, а во-вторых, важно, чтобы эти деньги не стали инструментом вмешательства во внутренние дела стран региона".

Неожиданную позицию занял российский президент Владимир Путин. На пресс-конференции, которую он дал по результатам встречи "Большой восьмерки" на американском острове Си-Айленд, он заявил, что "считает недопустимым вмешательство в дела государств Ближнего Востока под предлогом демократизации". Это более чем странная позиция. Ведь план Буша по демократизации Ближнего Востока обещает прорыв в международных делах. Известно, какую угрозу представляют диктаторские режимы. И мировому сообществу рано или поздно придется решать эту проблему. И это уже происходит в бывшей Югославии и Ираке. Здесь, выражаясь образно, проведены хирургические операции по удалению диктаторской опухоли. В мире это вызвало неоднозначную реакцию. И вот теперь американцы предложили так называемый мягкий вариант по удалению из жизни диктаторов — демократизацию. Как и следовало ожидать, это вызвало большое недовольство среди "диктаторского сообщества". Некоторые "царьки" из Ближнего Востока даже проигнорировали приглашение на встречу. Их можно понять. Но как понять Путина, в лексике которого столько выражений демократического свойства? Думаю, он просто, наконец, сбросил маску демократа и открыто примкнул к диктаторской гвардии. Да и события в России показывают, что ему чужды многие демократические ценности. Видимо, не случайно статья видного американского конгрессмена Кристофера Кокса, появившаяся в "Уолл-стрит джорнал", озаглавлена так: "Место ли путинской России в "Большой восьмерке?" Газета "Вашингтон пост" также ставит под сомнение целесообразность участия во встрече руководителей демократических держав российского президента Владимира Путина, "правление которого все больше и больше отличается авторитарными методами".

Возможно также, что многие в российском политическом истэблишменте видят в действиях Америки по изменению политического климата на Ближнем Востоке прототип возможных будущих акций Вашингтона на постсоветском пространстве, чем, видимо, и объясняется настороженность по отношению к некоторым аспектам нового партнерства в регионе.

В том, что "Партнерство во имя прогресса" едва ли даст быстрые результаты, не сомневается никто. Как сказал высокопоставленный американский чиновник, "это работа не на годы, а на поколения". Да, это длинный путь, но он начат. И это главное.

Сергей ИВАНОВ.

ДА 80-ГОДДЗЯ ВАСІЛЯ БЫКАВА

Волатаўскай постаццю ўзвышаецца ён у гісторыі

Год як няма з намі Васіля Быкава.

Яшчэ выходзяць часопісы з падрыхтаванымі ім да друку творамі. Яшчэ ўсё шлюць яму з далёкіх краёў лісты расчуленыя чытачы. Яшчэ ў пісьменніцкіх даведніках не паспелі пасля ягонага прозвішча закрыць чорную дужку з датаю смерці. Але ўжо не ўсміхнуцца болей пры сустрэчы яго добрыя, мудрыя вочы, не ўскіне ён прывычна на развітанне правую руку, а ў тэлефоннай трубцы не прагучыць ягоны стомлены глухаваты голас: "Ну і добранька... Ну і памагай Божа..."

Паэт сказаў некалі, што вялікае бачыцца з адлегласці. Напэўна, гэта сапраўды так. Але ці заўсёды варта доўгімі гадамі чакаць празорлівай дыстанцыі, калі ўжо сёння відавочна, якой волатаўскай постаццю ўзвышаецца ў гісторыі наш любімы і непахісны Васіль Уладзіміравіч, як трагічна не хапае яго ў нашы трывожныя, акаянныя дні.

Не сумняваюся, што з цягам часу велічнасць і шматграннасць зробленага Быкавым за яго немалое і нялёгкае жыццё будуць раскрывацца ўсё новымі глыбінямі і гранямі, што нашы нашчадкі будуць здзіўляцца ягоным азарэнням і папярэджанням, а кнігі ягоныя зноў і зноў ціха і няўхільна будуць выцiскаць з паліц модныя тамы бандыцкіх дэтэктываў і слязлівых "дамскіх" раманаў. Для мяне бясспрэчна, што ягоныя аповесці, апавяданні, артыкулы з гадамі будуць прачытаны, можа, нават з большай увагай і захапленнем, чым гэта рабілі мы, ягоныя сучаснікі і аднадумцы, бо ён належыць многім пакаленням, ён заручоны з Вечнасцю.

Але ніхто так не зможа расказаць пра Васіля Быкава-чалавека, сябра, суразмоўцу, бяседніка, жартаўніка, спагадніка, як тыя, каго пры жыцці адарыў ён сваім даверам, з кім разам прайшоў тыя ці іншыя вёрсты свайго зямнога шляху. Вось гэтую памяць, гэтыя рэаліі трэба спяшацца зафіксаваць цяпер, пакуль туманы часу не засланілі, не размылі іх, пакуль яшчэ амаль фізічна адчуваецца прысутнасць у нашым свеце гэтай выдатнай, непаўторнай асобы.

Кніга "Наш Быкаў" — шчырая спроба некалькіх дзесяткаў людзей, з якімі рос, сябраваў, сустракаўся, быў блізкі вялікі пісьменнік, намаляваць ягоны дарагі для ўсіх беларусаў партрэт. Аўтары не ставілі задачу (ды яе і немагчыма выканаць адным намаганнем, адной сябрынай) даць вычарпальную ацэнку літаратурнаму таленту Быкава, усебакова раскрыць ягоны характар, паслядоўна прасачыць ягоны пакручасты лёс, раскласці па палічках яго сімпатыі і антыпатыі, чалавечыя слабасці і захапленні. Яны проста прыгадалі "свайго" Васіля Уладзіміравіча, якога ведалі і любілі, з якім не раз перажывалі вялікія і малыя радасці і беды, для якога назаўсёды захавалі ў сваіх сэрцах цёплы, запаветны куток. І я веру, што, пазнаёміўшыся з іх сведчаннямі, прыхільнікі творчасці нашага генія яшчэ з большай пачцівасцю і замілаванасцю схіляцца перад ягоным творчым і грамадзянскім подзвігам — і ён стане для іх яшчэ больш зразумелы, яшчэ больш высокі, яшчэ больш родны.

У гэтай кнізе абавязкова будзе працяг. Яго напішуць і сябры Васіля Быкава, якім востры боль непапраўнай страты яшчэ не дае сілы ўзяцца за пяро, і маладыя даследчыкі, і літаратуразнаўцы, якія па-новаму прачытаюць ягоныя балючыя і бязлітасна праўдзівыя аповесці, і ўдумлівыя палітыкі заўтрашняй рэальна суверэннай Беларусі. Пэўна, тады нарэшце мы атрымаем выразны і дакладны партрэт Вялікага Беларуса, мужнага салдата і дапытлівага мысляра. А на старонках гэтай кнігі сёння акрэслены толькі некаторыя штрыхі ягонага незабыўнага аблічча, сказаны толькі першыя словы ўдзячнасці і любові. Думаецца, што сапраўды ўсенародная слава, дзяржаўная пашана, сусветнае ўганараванне ў Васіля Быкава — яшчэ наперадзе.

Генадзь БУРАЎКІН.

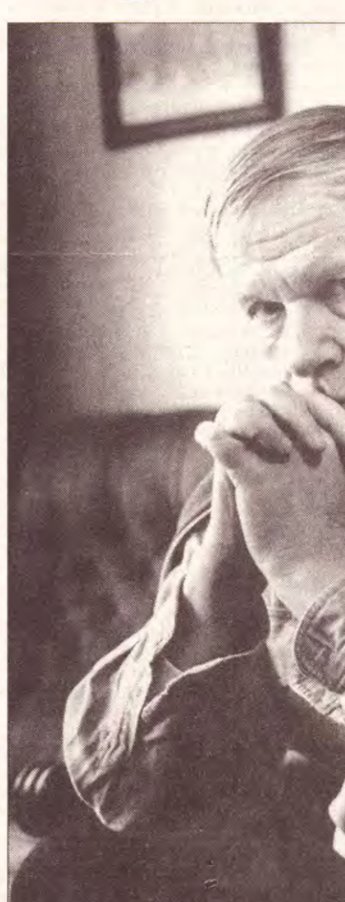
Мікола АЎРАМЧЫК

Гонар, сумленне і краса

Прыгадваю, як па-рознаму адзначаліся пяцідзесяцігадовы і шасцідзесяцігадовы юбілеі Васіля Быкава. Напярэдадні пяцідзесяцігоддзя яго сябры і калегі дамагаліся правесці творчы вечар пісьменніка, прысвечаны круглай даце, не ў цесным клубе старога Дома літаратараў на вуліцы Энгельса, а ў больш прасторнай зале. Але хіба ж магла вышэйшая ўлада дазволіць гэта?

Спаслаўшыся на тое, што ўсе тэатры і Палац культуры прафсаюзаў занятыя, яна прапанавала праводзіць урачыстасць у Доме мастацтва, побач з Домам афіцэраў, дзе зала не нашмат большая за пісьменніцкі клуб.

Зала была перапоўнена, людзі стаялі ўздоўж сценаў і ў праходзе паміж радамі крэслаў. Бурнымі апладысментамі віталі яны з'яўленне на сцэне юбіляра. Я назіраў за тым, як авацыя прымусіла ўстаць і апладзіраваць урадавых чыноўнікаў, якія прыйшлі сюды па службовым абавязку.

На вечары, які вёў народны пісьменнік Беларусі Іван Шамякін, паэт Генадзь Бураўкін выступіў са змястоўным, цікавым дакладам пра творчасць Васіля Быкава. Таленавітага творцу віншавалі прадстаўнікі рэдакцый газет і часопісаў, выдавецтваў і арганізацый. Я прачытаў яшчэ недрукаваны верш "Таварыш маёр запасу", прысвечаны Васілю.

Разгублены юбіляр сардэчна дзякаваў прысутным за тое, што яны знайшлі час і прыйшлі павіншаваць яго з пяцідзесяцігоддзем. Разыходзячыся, многія ўголас абураліся, што высокае чынавенства не знайшло прасторнай залы для ўрачыстасці...

Затое да шасцідзесяцігоддзя Быкава "ЛіМ" выйшаў з ягоным партрэтам на ўсю першую старонку. У нумары былі змешчаны артыкулы пра творчасць юбіляра Алеся Адамовіча, Пімена Панчанкі, балгарына Найдана Вылчава, літоўца Вітаўтаса Бубніса, шмат групавых фотаздымкаў. А на творчым вечары пісьменніка быў абвешчаны ўказ аб прысваенні Васілю Быкаву ганаровага звання Героя Сацыялістычнай Працы...

Дасведчаныя ў літаратурных справах чытачы ведаюць галоўную заслугу народнага пісьменніка Беларусі Васіля Быкава. Ён адзін з першых празаікаў былога Савецкага Саюза, які зусім па-новаму паказаў чалавека на вайне, яго паводзіны і ўчынкі ў жорсткіх непрадказальных абставінах. Гэтым тлумачыцца тое, што яго творы перакладзены на шматлікія мовы і з аднолькавай цікавасцю чытаюцца людзьмі розных нацыянальнасцяў і розных узростаў.

Дзякуючы Васілю Быкаву ўпершыню такая вялікая колькасць народаў даведалася пра Беларусь і пра беларусаў.

Разам з тым на працягу ўсяго дваццатага стагоддзя ніводзін з беларускіх пісьменнікаў не крытыкаваўся за ідэйныя хібы гэтак часта і гэтак бязлітасна, як Васіль Быкаў.

Смешна было, як супярэчліва адносілася да яго ўрадавае чынавенства. З аднаго боку, яно падтрымлівала суровую крытыку твораў Васіля Быкава, а з другога — не ведала, што рабіць з імі, бо яны карысталіся вялізным поспехам у чытачоў ды яшчэ і вылучаліся грамадскімі арганізацыямі, рэдакцыямі часопісаў і выдавецтвамі на атрыманне самых высокіх прэміяў. Немагчыма ж было замоўчваць з'яўленне ў літаратуры таленавітых твораў. Таму чынавенства вымушана было час ад часу пагаджацца з прапановамі грамадскасці і прысуджаць прэміі творам Васіля Быкава, спрабуючы гэткім чынам задобрыць праўдалюбівага пісьменніка. Назіралася парадаксальная з'ява: чым мацней прадажныя пісакі крытыкавалі яго, тым вышэйшай узнагародаю ўлада вымушана была адзначаць ягоныя творы.

У 1964 годзе Савет міністраў Беларусі прысудзіў Васілю Быкаву за аповесць "Трэцяя ракета" Літаратурную прэмію імя Якуба Коласа. У 1974 годзе аповесці "Абеліск" і "Дажыць да світання" былі адзначаны Дзяржаўнай прэміяй СССР. У 1978 годзе за аповесці "Воўчая зграя" і "Яго батальён" пісьменнік узнагароджаны прэміяй імя Якуба Коласа. У 1986 годзе Васілю Быкаву за аповесць "Знак бяды" прысуджана Ленінская прэмія... Такія вось "зігзагі лёсу"...

Той, хто быў добра асабіста знаёмы з Васілём Быкавым, часта сустракаўся з ім, могуць расказаць шмат пры выдатныя рысы ягонага характару, звычкі, схільнасці і захапленні.

Я ведаў, што паводле воінскага звання Васіль Быкаў — афіцэр запасу. Але чамусьці мне ён уяўляўся радавым у кароткай, не па росце, шынельцы, з вынашанай пілоткаю, што з'ехала на патыліцу, які падбіў са сваёй "саракапяткі" нямецкі танк і не крычыць "ура!", а моўчкі, яшчэ болей пасуровелы, борзда ўстаўляе ў гармату чарговы снарад.

Можа, такое ўяўленне ў мяне звязана з памяццю пра радавых франтавікоў і ціхмяным, засяроджана-заклапочаным, з сур'ёзным одумам на твары, Васілём Быкавым на пасяджэннях рэдкалегіі "Маладосці" і ў яе рэдакцыі, асабліва пасля чарговых заўваг цэнзуры адносна яго твораў. А драконаўскім нападкам цэнзараў падвяргалася амаль кожная яго новая рэч.

Разам з Васілём Быкавым мне даводзілася неаднойчы сядзець сярод удзельнікаў вайны, асабліва ў ялцінскім Доме творчасці, дзе прыгадваліся салдацкія баталіі і вайсковыя эпізоды. Васіль звычайна быў скупы на словы, уважліва слухаў іншых, сам болей маўчаў.

Ці не таму пасля некаторых яго аповесцей, калі я думаў пра іх аўтара, мне чамусьці здавалася, што гэта менавіта пра яго адзін з шаноўных рускіх паэтаў-перакладчыкаў сказаў: "... я, писатель терпеливый, храню, как музыку, слова. Я научился их звучанье копить в подвале и беречь. Чем продолжительней молчанье, тем удивительнее речь".

Чытанне па радыё Васілём успамінаў "Доўгая дарога дадому" надзвычай уразіла і здзівіла мяне. Колькі пакутлівых франтавых блуканняў, якія неймаверныя цяжкасці давялося перажыць яму на вайне! Калі ў думках я ставіў сябе на ягонае месца, мне здавалася, што я не здолеў бы вытрымаць.

Сам Гасподзь збярог яго беларускаму народу і зрабіў апосталам нашай нацыі. Пра гэта я казаў у Доме літаратара на прэзентацыі кнігі "Доўгая дарога дадому".

Чытаючы кнігі прыяцеляў і калегаў, часам скрозь радкі твораў, як скрозь загароджу з калючага дроту, у героях я пазнаю характары і паводзіны, улоўліваю думкі і чую любімыя выслоўі саміх аўтараў.

У адрозненне ад іншых, у аповесцях Васіля Быкава перада мною не толькі паўстаюць партрэты герояў або куток прыроды, але я яшчэ і выразна бачу іх, нібы намаляваных: тушшу — адзінокія аголеныя дрэвы, каляровымі фарбамі — вечаровае сутонне, завіруху ў заснежаным полі, зялёнае вецце соснаў, барвяную лістоту асінаў і залацістае лісце бярозаў. Такое ўспрыняцце мною апісанага ім, напэўна, ад таго, што я ведаю, як жорстка лёс адарваў Васіля-юнака ад любімых заняткаў жывапісам і скульптурай і кінуў у вогненную крутаверць несусветнай калатнечы...

(Заканчэнне на 4-й стар.)

ДА 80-ГОДДЗЯ ВАСІЛЯ БЫКАВА

Мікола АЎРАМЧЫК

Гонар, сумленне і краса

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

З Васілём Быкавым мяне зблізілі не толькі членства ў адной рэдкалегіі і пастаянныя сустрэчы ў рэдакцыі "Маладосці", у якім працяглы час друкаваліся ўсе ягоныя творы, але і аднолькавая бяда — астма. Мы абодва насілі ў кішэні інгалятары, з якімі ніколі не разлучаліся, і таму час ад часу абмяркоўвалі між сабою іх якасці ды раілі адзін аднаму, якімі карыстацца лепей. У газеце я вычытаў параду аднаго астматыка, як з трохлітровага слоіка, напоўненага буйной соллю, і з процівагазнай каробкі з гафрыраваным і гумавым шлангамі самому змайстраваць просты інгалятар, і зрабіў яго. Штодня, раніцою і ўвечары перад сном, у добра праветраным пакоі я на працягу васьмі-дзесяці хвілін дыхаў праз яго — і мне станавілася лепей. Васіль прыходзіў да мяне дадому, уважліва аглядаў гэтую прымітыўную прыладу і таксама змайстраваў сабе такую ж. Але потым скардзіўся, што яна яму не дапамагае.

Ратуючыся ад хваробы, мы неаднойчы разам ездзілі адпачываць і працаваць у Ялту. Але і гаючае крымскае паветра не дапамагала яму, а толькі выклікала абвастрэнне хваробы. Таму ён перастаў туды ездзіць. А я, знаходзячыся на пенсіі, штогод з восені да вясны ўцякаў у Крым, бо там адчуваў сябе зусім някепска, асабліва ў гарах.

Сустракаючыся, Васіль паблажліва пацвельваў:

— Усё яшчэ ездзіш у Крым? Глядзі, каб не даездзіўся, як я...

Я спачуваў яму. Мне было шкада, што прыморскі рай не выратоўвае ад бяды таварыша па няшчасці.

Аднойчы, напярэдадні чаргоговага з'езда беларускіх пісьменнікаў, наша кіраўніцтва даручыла мне сустракаць і суправаджаць дэлегацыю эстонскіх літаратараў. Я нават пакрыўдзіўся, бо не быў знаёмы ні з адным эстонскім пісьменнікам. Як я пазнаю сярод процьмы людзей, каторыя з іх эстонцы?

— Ну, вось і пазнаёмішся, — жартаваў адзін з кіраўнікоў. — Язык Кіева дапытаецца.

Але дарэмна я хваляваўся, выручыў Васіль Быкаў, які ўвечары патэлефанаваў мне дадому:

— Мікола, ты сустракаеш гасцей з Эстоніі?

— Я. А што?

— Хачу далучыцца да цябе.

— Калі ласка! — узрадаваўся я. — Можа, ты знаёмы з тымі, хто прыязджае? Бо я іх не ведаю.

— Трохі знаёмы, — супакоіў ён мяне. — Заўтра разбярэмся...

Гасцямі нашага з'езда былі вядомыя эстонскія пісьменнікі, муж і жонка Уладзімір Эўгенавіч і Эмэ Артураўна Бээкманы, з якімі Васіль мяне і пазнаёміў. Мы ўладкавалі іх у гатэль і суправаджалі на з'ездзе. Яны гасцявалі ў мяне дома.

Пазней маё знаёмства з імі набыло прыяцельскія адносіны. Аказалася, што мы з Уладзімірам Бээкманам былі ўдзельнікамі адной з пасляваенных усесаюзных нарадаў маладых пісьменнікаў у Маскве. Абое высылалі мне свае новыя кнігі. Я пераклаў на беларускую мову некаторыя вершы эстонскага калегі. Сустракаўся з імі ў Таліне, дзе прадстаўляў "Маладосць" на нарадзе юнацкіх часопісаў Беларусі, Украіны і Прыбалтыкі і быў госцем ад нашай арганізацыі на з'ездзе пісьменнікаў Эстоніі...

У ялцінскім Доме творчасці Васіль таксама пазнаёміў мяне з некаторымі блізкімі яму пісьменнікамі братніх літаратур. Я здзіўляўся, як непрыкметна некаторыя з гэтых знаёмстваў перараcталі ў шчырыя сяброўскія адносіны. Спачатку думаў, што прычынаю гэтаму — лёгкая рука Васіля. Але адзін з новых знаёмых, вядомы рускі празаік Уладзімір Цендракоў прызнаўся, што Васіль папярэдзіў яго, што са мною ён можа паводзіць сябе так, як з ім. Гэта кранула да слёз...

У нязвычных абставінах Васіль запомніўся мне непрадказальным, а ў смешнаватых — то спачувальна-лагодным, то наіўна-здзіўленым.

Аднойчы, калі ён ляжаў у бальніцы, я наведаў яго. Пасядзеў побач з яго ложкам хвіліны чатыры, і раптам у палату ўваходзіць Алесь Адамовіч. Толькі ён прысеў, як Васіль выняў з тумбачкі плоскую, як кніга, бляшаную біклажку дый кажа:

— Давайце, былыя партызаны і франтавікі, вып'ем за тое, каб мы меней хварэлі!

Наліў па кроплі каньяку — і мы сімвалічна выпілі.

Я здзівіўся, што і Алесь, не сказаўшы ні слова, таксама асушыў наліты на донцы шклянкі каньяк, дый пытаюся:

— Хіба ўжо і ты п'еш?

Я ведаў, што мой зямляк ніколі не браў у рот спіртнога. Аказваецца, у Алеся было прабадзенне язвы. Урачы ледзьве адхаялі яго ў рэанімацыі. А я, жывучы ў Крыме, не чуў пра гэта...

Помню, як у невялікім застоллі Васіль пазнаёміў мяне з генералам, які сядзеў паміж намі. Кожны раз, падымаючы кілішак, я звяртаўся да новага знаёмца то са словамі: "Таварыш генерал, за ваша здароўе!", то прызнаваўся яму: "Таварыш генерал, як я рад, што маю магчымасць падняць кілішак з вамі!"

Васіль, напэўна, думаў, што я забыўся імя і імя па бацьку суседа і павучальна-лагодна падказваў мне: "Мікола" — і называў, як велічаць генерала. Але мне, былому гвардыі радавому, проста ніколі не даводзілася браць чарку з генераламі. Таму ў мяне не паварочваўся язык звяртацца да генерала па імені і імені па бацьку. Мне здавалася такое панібрацтвам.

Як прыгадваю гэта цяпер, дык мне няёмка...

Або іншае. Аднаго разу, пасля пераезду Васіля з Гародні ў Мінск, стаю каля Дома літаратара, а ён падыходзіць з жонкаю Ірынай Міхайлаўнай дый кажа:

— Мікола, будзь знаёмы з маёй жонкаю.

Ірына Міхайлаўна, смеючыся, удакладняе:

— Мы з Міколам у адзін час вучыліся ва універсітэце.

— Глядзі ты! — з наіўнавата-здзіўленаю інтанацыяй у голасе працяжна вымаўляе Васіль...

Па даручэнні "Маладосці" я неаднойчы прыязджаў у Гародню прапагандаваць часопіс, праводзіць сустрэчы з чытачамі, асабліва напярэдадні падпісной кампаніі. Васіль Быкаў як член нашай рэдкалегіі і аўтар вядомых твораў, што друкаваліся ў "Маладосці", заўсёды сустракаў мяне, прыводзіў у інстытуты, тэхнікумы, прафесійныя вучылішчы, дзе прызначаліся сустрэчы, прадстаўляў аўдыторыі, але сам не праяўляў асаблівага імпэту і нават пасля маіх просьбаў рэдка калі згаджаўся выступіць. А я ж ведаў, што ён, пісьменнік з вядомым прозвішчам, піша часам прадмовы нават да пасрэдных кніг, ахвотна згаджаецца весці ў Доме літаратара творчыя вечары не толькі празаікаў, але і паэтаў.

Спачатку я думаў, што гэта ён па сваёй сціпласці і нешматслоўнасці не хоча выстаўляць сябе напаказ у горадзе, дзе жыве і працуе, а прадмовы піша і згаджаецца весці творчыя вечары паэтаў па мяккасці характару — не можа адмовіць настойлівым калегам.

Пазней, праўда, я выязджаў разам з ім на літаратурныя вечары ў глыбінку і мы супольна выступалі перад чытачамі ў палацах культуры нашай сталіцы і па тэлебачанні.

Асабліва запалі ў маю памяць дзве паездкі з ім.

Аднойчы Васіля Быкава, Ніла Гілевіча і мяне запрасіў на цікавую сустрэчу з вучнямі і выкладчыкамі дырэктар мядзельскай школы, заслужаны настаўнік рэспублікі Кастусь Каратай. Пасля яе мы наведалі на нарачанскай дачы Міхася Лынькова. Там я ўзгадаў пра тое, як мы везлі ў багажніку аўтамашыны (бо не было вольнага месца) шчырага аматара роднай літаратуры, настаўніка Міколу Пашкевіча, які вельмі хацеў пабачыць карыфея беларускага прыгожага пісьменства. Трохі пазней гэты настаўнік, якога ведалі многія нашы пісьменнікі, памёр зусім маладым. Васіль Быкаў прысвяціў яго светлай памяці аповесць "Абеліск".

Другая наша сумесная паездка запомнілася не толькі хвалюючымі сустрэчамі і цікавымі ўражаннямі, але і тым, што мне ледзь не вылезла бокам.

Інтэлігенцыя Полацка запрасіла Васіля Быкава, Генадзя Бураўкіна, Петруся Макаля і мяне на вялікі гарадскі літаратурны вечар. Падрыхтаваны ён быў вельмі хораша і прайшоў са своеасаблівым уздымам. Гаспадары гасцінна частавалі нас, на маляўнічым беразе ляснога возера спецыяльна напалілі лазню.

Праўда, Васіль адгаворваў мяне, не раіў ісці ў яе ў такім стане, сам застаўся ў прылазніку. А я, падахвочаны маладымі сябрамі, не паслухаўся яго і праявіў зухаватасць.

Генадзь, усцешаны гасцінным прыёмам на сваёй малой радзіме, па-гаспадарску паддаваў пары ды азартна хвастаў бярозавым венікам нашы з Петрусём плечы, спіны і грудзі.

Апоўначы таго дня мы вярнуліся ў Мінск. А на досвітку мне стала кепска. Выклікалі "хуткую дапамогу". Я ляжаў у ложку, як спруцянелы. На шыі не паварочвалася галава, не разгіналіся ні рукі, ні ногі.

Урачы, калі даведаліся, што я быў у гасцях і мыўся ды парыўся ў лазні, пачалі дакараць. Маўляў, няўжо вы не ведаеце, што пасля застолля нельга хадзіць у лазню, а тым болей парыцца.

Я так і не прызнаўся калегам, што са мною здарылася, бо яны перажывалі б і вінавацілі б сябе за гэта. Асабліва няёмка было мне перад Васілём: ён, на чатыры гады маладзейшы, аказаўся болей практычны і вопытны...

Пасля супольных паездак з Васілём Быкавым у глыбінку, пасля выступленняў разам з ім перад чытачамі ў Мінску я паіншаму зразумеў яго ранейшыя паводзіны і інакшым уявіў ягоны характар. Васіль не любіў дзяжурных літаратурных мерапрыемстваў і агульных выступленняў, на якіх прамоўцы пераліваюць з пустога ў парожняе.

На сустрэчах з маладымі чытачамі "Маладосці" ў Гародні я прапагандаваў часопіс, знаёміў з планамі рэдакцыі, расказваў, што будзе друкавацца ў бліжэйшых нумарах і якія празаічныя і паэтычныя творы ляжаць у рэдакцыйным партфелі. Сям-там, калі слухачы прасілі, чытаў некалькі вершаў. А пра што мог гаварыць там ён, сур'ёзны, удумлівы і нешматслоўны празаік? Лепей за ўсіх іншых ён прапагандаваў "Маладосць" і агітаваў за яе, друкуючы ў ёй свае выдатныя аповесці...

Я ведаю, што ён неаднойчы ўдзельнічаў у чытацкіх канферэнцыях па сваіх творах, адказваў на пытанні, чым выклікана іх напісанне, ці былі ў жыцці прататыпы яго літаратурных герояў. А тое, што ён згаджаўся пісаць прадмовы да кніг і весці творчыя вечары, тлумачылася не мяккахарактарнасцю, а дабрынёю і спагадлівасцю. Яму, пісьменніку, творы якога гэтак часта і гэтак жорстка крытыкаваліся ў друку, хацелася падтрымаць сваіх калегаў па рамяству...

Ніколі не забуду таго, якой шчырай, сардэчнай паштоўкаю павіншаваў ён мяне з Гародні ў сувязі з атрыманнем Купалаўскай прэміі. Я назаўсёды ўдзячны яму за тое, што ў Доме літаратара аднойчы ён вёў і мой творчы вечар.

Што ж тычыцца характару Васіля Быкава, дык пісьменнік пацвердзіў рашучасць і непахіснасць не толькі сваёй творчасцю, але асабістым прыкладам і грамадзянскімі паводзінамі. Яго характар вызначаўся не толькі праўдалюбствам і вальнадумствам, але і смеласцю ды непадкупнасцю. Пісьменніка не запалохала аглабельная крытыка, не падкупілі найвышэйшыя ўрадавыя ўзнагароды.

Чым болей беларусаў зразумеюць і ўсвядомяць, што Васіль Быкаў — гонар, сумленне і краса нашай нацыі, тым хутчэй яны стануць незалежнымі гаспадарамі ўласнай зямлі.

г.Мінск.

ЛЮБОПЫТНО

Поезд столкнулся с речным судном

В северонидерландской провинции Гронинген между городами Бедюм и Стедюм поезд столкнулся с речным судном.

Судно было ошвартовано очень близко к железнодорожному мосту, и проходивший поезд задел верхнюю часть судна. Поезд получил легкие повреждения, судну же был нанесен значительный ущерб, сообщило голландское агентство АНП. Из-за происшествия железнодорожное движение между городами Гронинген и Делфзейл было прервано более чем на час.

Названы самые-самые женщины года

На гламурной церемонии в Лондоне журнал "Гламур" назвал самых гламурных женщин года. Услышать их имена собрались все сливки британского общества, сообщает НТВ.

Главная награда — звание "Женщины года" — досталась американской певице Кристине Агилере, активной посетительнице модных показов. "Самой стильной киноактрисой" стала Кайра Найтли — звезда фильмов "Пираты Карибского моря", "Играй, как Бекхэм" и "Реальная любовь".

Гламурной звездой телеэфира была признана Ким Кэтролл — Саманта из "Секса в большом городе". Главной предпринимательницей стала Шарон Осборн, превратившая жизнь своей скандальной семьи в реалити-шоу и выгодный бизнес. А сэр Пол Маккартни и Мик Джаггер теперь могут смело гордиться своими дочерьми: Стэлла Маккартни объявлена "самым модным дизайнером", а Элизабет Джаггер — "лучшей моделью".

Конфеты с пивной начинкой

"Пиво без шоколада — деньги на ветер", — решил баварский пивовар Йохан Вольф... и изобрел конфеты с пивной начинкой, ставшие главным хитом немецких кондитерских.

Белые трюфели, наполненные пивом, готовятся вручную. Изобретатель лакомства утверждает, что использует только натуральные продукты, а для сладости добавляет мед. Саму технологию производства кондитер-пивовар предпочитает сохранять в тайне, сообщает НТВ.

По словам Йохана Вольфа, на изобретение пивных конфет его вдохновило чувство патриотизма. Благодаря новинке баварское пиво продолжит покорять мир теперь и в шоколадном виде.

Измена есть проблема генетическая?

Супружеская неверность может быть запрограммирована у некоторых людей на генетическом уровне, утверждают ученые.

Профессор Тим Спектор из отделения изучения близнецов лондонской клиники Святого Фомы, говорит, что располагает доказательствами этого неожиданного заявления, которому, вероятно, очень обрадуются неверные жены и мужья. Обследовав группу женщин, он пришел к выводу, что если одна из двойняшек регулярно изменяет партнеру, ее сестра тоже, скорее всего, не будет верной супругой. Статистическая вероятность такого исхода, говорит профессор Спектор, составляет 55%.

В целом, по некоторым оценкам, в западном обществе 23% женщин хотя бы раз в жизни заводят роман на стороне. Однако, добавляет он, в эволюционном смысле измены вполне оправданны: они представляют собой возможность хорошенько перемешать гены вида и дают женщине шанс выбрать более подходящего, с ее подсознательной точки зрения, отца для своего потомства.

Тем не менее ученый не берется утверждать, что в природе существует ген неверности. "Вряд ли имеется единственный ген, отвечающий за эти вещи, — говорит он. — Скорее существуют гены, которые участвуют в этом, целый ряд генов, работающих вместе".

ВАШЕ ЗДОРОВЬЕ

Цена донорской крови

Стоимость дозы крови в разных странах одинакова. 500 миллилитров консервированной крови в среднем стоит около 100 долларов. В Беларуси такую дозу можно приобрести за 50 долларов.

"В нашей стране, — говорит заместитель главного врача Республиканской станции переливания крови по медицинской части **Эсфирь Лазаревна СВИРНОВСКАЯ**, — *единственной на постсоветском пространстве, да и, пожалуй, в Европе, есть уникальная система отбора доноров. Мы каждого донора проверяем по картотеке тех, кто состоит на учете в кожвендиспансере, в туберкулезном диспансере, кто замечен в увлечении наркотиками, алкоголем, кто переболел вирусным гепатитом, является ВИЧ-носителем. Ни один из них не может быть допущен к кроводаче.*

Также мы обследуем донорскую кровь современными качественными высокочувствительными тест-системами последних поколений. Поэтому уровень зараженности вирусами гепатита в Беларуси намного ниже, чем в России и Украине. У нас, например, вирусом гепатита С инфицировано только около 1,6% населения. В России же носители вируса — 4—5% населения, а в отдельных регионах и 10—20%".

Кстати, следует сказать, что до 1992 года 10% вирусных гепатитов С в Беларуси были трансфузионными, т.е. передавались перелитой кровью. Процент достаточно высок, потому что тестировать кровь на вирус гепатита С в нашей стране стали только в 1992 году, а до этого переливалась не обследованная кровь. Сейчас же, по словам Э.Свирновской, трансфузионный гепатит практически не фиксируется.

Вероятность заражения ВИЧ-инфекцией при тех тест-системах, с которыми работают службы крови, составляет 1 случай на 600 тысяч переливаний. Т.е. ежегодно ВИЧ-инфекцию может получить 1 реципиент. Заражения же вирусным гепатитом В и С возможны в двух случаях на 600 тысяч переливаний.

В каждой стране должно быть полное самообеспечение компонентами крови — этого требует Всемирная организация здравоохранения. Так как при использовании экспортной крови существует вероятность заразиться такими заболеваниями, как, например, малярийная лихорадка, которая передается при переливании крови, скажем, от доноров Южной Америки или Африки. *"Поэтому мы должны полностью обеспечивать себя донорской кровью,* — говорит Эсфирь Лазаревна. — *И когда в стране, как у нас в Беларуси, 40 кроводач на 1000 человек населения, то это предотвращает ситуации, когда крови для переливания нет, а больного нужно спасти. И врач стоит перед дилеммой: перелить необследованную кровь от донора, которыми всегда готовы стать ближайшие родственники, или не переливать, и тогда больной умрет. При отсутствии запаса крови берут, как правило, любого донора и переливают необследованную кровь.*

В России, где ежегодно 10—15 человек получают "в подарок" ВИЧ-инфекцию, был случай. В Екатеринбурге реципиенту пересаживали почку и задерживался результат анализа на ВИЧ и гепатиты. Врач решил пойти на пересадку... Донор почки был ВИЧ-инфицирован. Вот и спасли, называется, человека, пересадили почку, но... заразили такой страшной болезнью. Поэтому переливание необследованной крови — это всегда результат нехватки доноров в стране".

Наталья ГУСЕВА.

ЕЎРА-2004

Сяргей Скрабец верыў у французаў

У Партугаліі распачалося першынство кантыненту па футболе. У першай сустрэчы сярод каманд групы А гаспадары еўрапейскага футбольнага форуму нечакана для многіх саступілі зборнай Грэцыі з лікам 1:2, а расіяне прайгралі іспанцам 0:1.

На другі дзень Еўра-2004 распачалі сваё выступленне каманды групы В. Тут унічыю згулялі зборныя Швейцарыі і Харватыі — 0:0. Пакуль самым цікавым з праведзеных у Партугаліі матчаў было супрацьстаянне зборных Англіі і Францыі. Да самай апошняй хвіліны англічане выйгравалі з лікам 1:0, а потым французы здолелі правесці два мячы ў вароты сапернікаў, атрымаўшы перамогу — 2:1.

Дарэчы, за падзеямі на Еўра-2004 сочаць і галадаючыя дэпутаты. Як расказаў журналісту "Народнай волі" Сяргей Скрабец, у матчы Англія — Францыя яго сімпатыі былі на баку французскіх спартсменаў: *"У нас тут нават імправізаваны таталізатар быў — мы рабілі стаўкі на зыход гэтай сустрэчы. Асабіста я верыў у перамогу французскай зборнай да апошняй хвіліны і вельмі задаволены тым, што каманда Зідана перамагла".*

Учора на чэмпіянаце Еўропы ў бой уступілі зборныя Італіі, Даніі, Швецыі і Балгарыі, а сёння ў 18.55 па БТ распачнецца трансляцыя сустрэчы зборных Чэхіі і Латвіі, а ў 21.40 балельшчыкі змогуць паназіраць за супрацьстаяннем Германіі і Галандыі.

Віталь ГАРБУЗАЎ.

УВАГА: КОНКУРС!

Вандруем разам!

Рэдакцыя газеты "Народная воля" сумесна з турыстычным агенцтвам "Альтус-плюс" і маладзёжным грамадскім аб'яднаннем "Гісторыка" аб'яўляюць конкурс "Вандруем разам!".

Конкурс будзе праходзіць у два этапы. **НА ПЕРШАЙ СТАДЫІ** ад Вас, паважаныя чытачы, патрабуецца даслаць на адрас рэдакцыі **ЦІКАВАЕ** (натуральна, не самае простае) **ПЫТАННЕ ПА КРАЯЗНАЎСТВЕ, АЛЬБО ПА АГУЛЬНАЙ ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ.**

ДРУГІ ЭТАП — ВІКТАРЫНА. У яе будуць уключаны лепшыя пытанні, якія паступяць у рэдакцыю, а таксама тыя, што будуць падрыхтаваны арганізатарамі конкурса.

Зразумела, што пераможцаў будзе двое: у конкурсе пытанняў і ў віктарыне.

УЗНАГАРОДАЙ за перамогу на кожным з этапаў конкурсу будзе **БЯСПЛАТНАЯ ВАНДРОЎКА** па адным з маршрутаў, якія прапануюцца турагенцтвам "Альтус-плюс" і маладзёжным грамадскім аб'яднаннем "Гісторыка".

Умовы віктарыны з'явяцца на старонках нашай газеты пазней, а калі Вы вырашылі прыняць удзел у конкурсе пытанняў, то дасылайце свае лісты на адрас: **220030, г. Мінск, вуліца Энгельса, 34-А,рэдакцыя газеты "Народная воля".** Лісты, звязаныя з конкурсам пытанняў, чакаем да 5 ліпеня.

УВАГА! Да ўдзелу ў конкурсе дапускаюцца толькі чытачы "Народнай волі", якія афармілі падпіску не менш чым на тры бліжэйшых месяцы.

Акрамя пытання ў лісце **неабходна** ўказаць крыніцу, дзе змешчаны адказ на Вашае пытанне, і кантактны нумар тэлефона. Апрача гэтага ў канверт **абавязкова трэба ўкласці ксеракопію падпісной квітанцыі на "Народную волю"**, а на канверце пазначыць: **"Вандруем разам!"**. Удзельнічайце і вандруйце разам з намі.

Вядучы конкурсу Віталь ГАРБУЗАЎ.

ЗАПРАШЭННЕ

Не вызначыліся з месцам адпачынку? Украіна чакае Вас!

Калі Вы яшчэ не вырашылі, як і дзе збіраецеся адпачываць летам, то турыстычная кампанія "Альтус-плюс" сумесна з маладзёжным грамадскім аб'яднаннем "Гісторыка" робяць універсальную прапанову для ўсіх — **наведайце Залатую падкову Львоўшчыны!**

Студэнты, хопіць сядзець за кніжкамі, вы ж ужо здалі ўсе экзамены і атрымалі права на танны і незабыўны адпачынак. Украіна чакае менавіта Вас.

Калі Вы сямейны чалавек, то гэтая прапанова таксама для Вас. Разам са сваімі роднымі і блізкімі можаце правесці чатыры выдатных дні, наведваючы прыгожыя цэрквы і замкі Львоўшчыны. Паверце, уражанні ад гэтай вандроўкі будуць больш яскравымі, чым ад таго адпачынку, да якога Вы прызвычаіліся, адпачываючы на ўласным лецішчы.

І нарэшце, калі Вам проста хочацца змяніць абстаноўку і адправіцца ў цікавае падарожжа, — тэлефануйце: **222 — 88 —76.** Бліжэйшы ад'езд ва Украіну запланаваны на 25 чэрвеня. Спяшайцеся!

Чытайце нас у Інтэрнеце http://nv.promedia.by

15

чэрвень

АЎТОРАК
Усх. 4.37 Зах. 21.44
Даўж. дня 17.07
Маладзік 17 чэрвеня

95 гадоў з часу заснавання Віцебскай вучонай архіўнай камісіі Е.Р. Раманавым, А.П. Сапуновым, В.С. Арсеньевым (чэрвень 1909—1919)

ПОЯСНЕНИЕ

Так как же получить пенсию?

По многочисленным просьбам читателей даем более полный ответ на вопрос о том, может ли гражданин получить при отсутствии паспорта пенсию.

На основании ст. 10 Закона Республики Беларусь "О гражданстве Республики Беларусь" от 28 июня 2002 г. и п. 1 Положения о паспорте гражданина Республики Беларусь, утвержденного Постановлением Совета министров Республики Беларусь от 14 июля 1993 года, паспорт гражданина Республики Беларусь является документом, удостоверяющим личность и гражданство Республики Беларусь. **В порядке, определенном законодательством, все граждане Республики Беларусь обязаны получить паспорт гражданина Республики Беларусь.** Поэтому, в связи с утратой 1 июля 2004 года юридической силы паспортов образца 1974 и 1993 годов, все граждане Республики Беларусь обязаны получить паспорта нового образца, а для этого в установленном порядке обратиться в органы внутренних дел за получением такого паспорта.

Однако, что было подчеркнуто и в рубрике нашей газеты "Скажи, Антон..." от 1 июня 2004 года, **если гражданин временно не имеет** по каким-либо причинам **паспорта** (утеря, сдача в орган внутренних дел для замены и т. п.), у него есть право удостоверять свою личность на основании документа, заменяющего паспорт **(до его получения).** На основании п. 20 Положения о паспорте гражданина Республики Беларусь органы внутренних дел обязаны выдать гражданину Республики Беларусь на время до получения паспорта справку, временно заменяющую паспорт (форма №9). Предъявление формы №9 заменяет паспорт, и на основании предъявления **формы №9 и пенсионного свидетельства** сотрудники банка или почты обязаны выдать вам пенсию, пока вы не успели получить новый паспорт.

Более того, если гражданин по каким-либо причинам не имеет ни паспорта, ни его заменяющего документа, то в порядке, предусмотренном Гражданским процессуальным кодексом Республики Беларусь от 11 января 1999 года, он может в судебном порядке удостоверить свою личность.

Поэтому вы можете получить пенсию на основании документа, заменяющего паспорт, лишь **временно** — до получения паспорта нового образца, за получением которого вы обязаны обратиться до 1 июля 2004 года.

Антон ЛЮБИЧ.

Вторник, 15 июня

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00 Новости.
07.05, 07.35, 08.10, 08.35 "Доброе утро, Беларусь!".
07.30, 08.30 "Деловая жизнь".
09.05 Футбол. Чемпионат Европы. Швеция—Болгария.
11.05, 17.15 "Богатые и знаменитые". Сериал.
12.15 "Шпилька".
12.45, 23.35 "Государственная граница". "Мы наш, мы новый...". Сериал.
14.05 "Зона Икс".
14.15 "Одноклассники".
15.10 "Десятое королевство". Сериал.
16.05 "5х5".
17.05 "Бездонные банки". Видеофильм АТН.
18.20 Футбол. Дневник чемпионата Европы.
18.55 Футбол. Чемпионат Европы. Чехия— Латвия. Прямая трансляция. (В перерыве **(19.45)** — "Деловая жизнь". Экономическая передача).
20.55 "100 шагов к Олимпу".
21.00 "Панорама".
21.40 Футбол. Чемпионат Европы. Германия—Голландия. Прямая трансляция.

ОНТ

Внимание! 09.05—15.50 по Минску и Минской области проводится техническая профилактика.
07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 18.00, 20.30, 23.15 "Наши новости".
07.05 "Наше утро".
09.05 "Жирдяи". Комедия.
10.30 "Дисней-клуб". "Мышиный дом".
15.50 "Женщины в любви". Сериал.
16.50 "Большая стирка".
18.10 "Дом". Реалити-шоу.
19.05 "Клон". Сериал.
20.00 "Время".
21.05 "Спецназ: дыхание порока". Сериал.
22.10 "Улицы разбитых фонарей". Сериал.
23.30 "Не только о футболе".
23.55 "Форганг".
00.30 Футбол. Чемпионат Европы. "Португальские таймы".

РОССИЯ

07.45 "Миротворец". Боевик.
09.45, 21.00 "Вести. Дежурная часть".
10.00, 16.00, 19.00 "Вести".
10.30, 18.30 "Местное время. Вести — Москва".
10.50 "Комната смеха".
11.50 "Ундина". Сериал.
16.10 "Команда". Сериал.
17.05 "Комиссар Рекс". Сериал.
18.50 "Бинго-Бинго". Комедия.
21.15 "Вести +".
21.35 "Зеленый огонек". Худ.фильм.

ЛАД

06.30 EURONEWS.
08.00, 14.00, 20.00 Новости.
08.10 "Есть только миг...".
08.35, 22.05 "Рафферти". Сериал.
09.35 "Пой, душа!"
10.05, 18.30 "Между нами, женщинами". Тележурнал.
10.30, 21.15 "Грешная Анхелика". Сериал.
11.15, 12.55 "Обычный необычный день".
11.45, 18.50 "Руины стреляют". Худ.фильм.
13.25 "Болек и Лелек", "Покорители пространства", "Олененок", "Шел трамвай 10-й номер". Мультфильмы.
14.10, 15.50 "Не зевай!".
14.50 "Песня волшебного камня", "Дорогая копейка". Мультфильмы.
15.20 "Приключения пса Цивиля". Сериал.
16.00 "Бум".
16.25 "От зорь июньских". Док.фильм.
17.20 "Ностальжи".
17.45 "Война и мир". Андрей Болконский". Худ.фильм.
20.15 "Колыбельная".
20.30 "Дела семейные".

НТВ

09.00, 11.00, 16.00, 18.00 "Сегодня".
09.25 "Их нравы".
10.20 "Страна советов".
14.35 "Принцип домино". Ток-шоу.
16.30 "Дикий мир: борьба за выживание".
17.35 "Протокол".
18.40, 22.55 "Сыщики-3". Сериал.
19.45 "Желанная". Сериал.
21.00 "Страна и мир".
21.35 "Красная стрела".
21.50 "Однажды в Калифорнии". Сериал.

СТВ+RenTV

06.25, 18.00 "Минщина. Люди, события, факты".
06.40 "Утро столицы".
07.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50, 23.10 "Технология".
С 08.00 до 16.00 — техническая профилактика.
16.10 "Кадровый вопрос".
16.50 "Турпоход".
17.00 "Крутой Уокер". Сериал.
18.15 "Телеафиша".
18.30 "Сдвинутый". Сериал.
20.00 "СТВ-спорт".
20.10 "Тема дня".
20.20 "Добрый вечер, малыш...".
20.35 "Закон и криминал".
20.55 "Амазонки и гладиаторы". Приключенческий фильм.
23.20 "Игровой рефлекс".
23.30 "Секретные материалы". Сериал.
00.15 "Новости СНГ".

8-Й КАНАЛ

07.50, 17.00 "Моссад". Сериал.
08.00 "Неуловимые мстители". Приключенческий фильм.
09.20, 21.00 "К-видео" — "Топ-8".
09.30 "Академия жизни".
09.45, 19.50 "Полиция-2 Гамбурга". Сериал.
10.45, 21.10 "Ва-банк-2". Комедия.
16.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
17.50, 20.40 "Телемагазин".
18.00 "Джентльмены удачи". Комедия.
20.45 "Вечарніца".

ТВ ЦЕНТР

05.00, 06.30 "Настроение".
07.35 "Газетный дождь".
07.45 "Человек ниоткуда". Комедия.
09.15 "Звезда путеводная".
09.40 "Войди в свой дом".
09.45 "Телемагазин".
10.00, 13.00, 17.00. 21.00 "События. Время московское".
10.15 "Дата".
11.10 "Момент истины".
12.05 "Опасная зона".
12.25 "Деловая Москва".
13.15 "Инспектор Кресс". Сериал.
14.30 "Православная энциклопедия".
15.00 "Регионы: прямая речь".
15.30 "Командоры, вперед!".
16.00 "Расследование Элоизы Ром". Сериал.
17.15 "Очевидное-невероятное".
18.00 "Страсти по Саломее". Сериал.
18.50 "Пять минут деловой Москвы".
19.00 "Лицом к городу".
20.00 "Возвращение Шерлока Холмса". Сериал.
21.40 Торжественная церемония закрытия XV фестиваля "Кинотавр".
23.30 "25-й час. События. Время московское".
23.50 "По закону". Сериал.

EUROSPORT

08.00, 09.30, 10.00, 13.30 Футбол. Команды ЕВРО-2004.
08.30, 00.15, 01.30 Футбол. ЕВРО-2004. Чемпионат Европы в Португалии.
10.30 Экстремальный спорт. "Молодежная зона".
11.00 Мультиспорт. "Всякая всячина".
11.15, 12.30, 16.30 Футбол. Легенды чемпионатов Европы.
12.15 Олимпийские игры. Эстафета олимпийского огня.
14.00 Теннис. Турнир АТР в Голландии.
15.30 Теннис. Новичок.
15.45, 21.15 Бокс. Международные соревнования.
17.30 Велогонки. Тур Каталонии.
18.30 Гребля. Олимпийский квалификационный турнир в Швейцарии.
20.00 Автогонки НАСКАР. Этап Кубка Некстела в США.
21.00 Новости футбола.
23.45 Олимпийские игры. "Цель — Афины".
01.15 Новости "Евроспорта".

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб рэгістрацыі перыядычнага выдання №246 ад 10 кастрычніка 1996 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 27 530 экз. Заказ № 668.